

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1970. február 4.

bb 1. gazdag program az ifju kommunisták idei terveiben - kétszázézer fölött a budapesti kisz-tagok száma - csillik andrás nyilatkozata

i z s u / z s u s z b z s

1970. február 4.

a főváros ifju kommunistáinak tavalyi munkájáról és idei feladatairól nyilatkozott csillik andrás, a budapesti kisz-bizottság első titkára az mti munkatársának:

- értékes eredmények, szép sikerek születtek a budapesti kiszisták kétszázézes táborának tavalyi munkája nyomán. hogy csak néhányat említsek: a jubileumi munkaversenőben ifjumunkások tizezrei kapcsolódtak be; különösen a csepel vas- és fém-művek, az egyesült izzó és a ix. kerületi üzemek bizonyultak az idősebbek méltó versenytársainak. a „szakma ifju mestere,, cím elnyeréséért hirdetett verseny hetvennél több budapesti üzem fiataljait mozgósította. az ifik tehetségét, rátermettségét igazolja, hogy a résztvevők közül csaknem három és félezeren kerültek a díjazottak közé. nem vallottak szégyent a budapesti kiszisták a különböző védnökségekben vállalt kötelezettségeik teljesítésében sem. szerénytelenség nélkül mondhatjuk, hogy a kommunista fiatalok jelentékenyen járultak hozzá egyebek között a 400 kilowattos távvezeték, a gödi vasutállomás építéséhez, s ahhoz, hogy a metro új szakaszát hazánk felszabadulásának 25. évfordulójára üzembe helyezik. kivették részüket a társadalmi munkaakciókból a diákok is: a budapesti középiskolások és egyetemisták közül több mint tízezer dolgoztak az önkéntes ifjusági építőtáborokban, az „egyetemisták a fővárosért,, mozgalom ifju aktivistái pedig csaknem 20 ezer óra társadalmi munkát végeztek budapest szépitéséért, fejlesztéséért.

/folyt.köv./

bb 1. /gazdag program... 1. folyt./-szb

- az elmúlt esztendő egyik fontos pozitívuma, hogy 660 kisz-lakás került tető alá, s ilyen formán ismét több mint 1000 ifju házias lakásproblémáját sikerült megoldanunk. az ifjúsági szövetség VII. kongresszusa óta egyébként összesen 1335 kisz-lakás épült fel - s bár ez jó és örvendetes, korántsem pihenhetünk babérainkon, hiszen a kisz VII. és VIII. kongresszusa közötti időszakra három és félezer ifjúsági otthon építését vettük tervbe.

- budapesten a kommunista ifjúsági szövetség tagjainak száma 1969-ben 200 ezer fölött volt, ami megfelel az előző évi szintnek. a taglétszám alakulásában pozitív tendencia, hogy mintegy 107 ezer kiszista a teenagerek, azaz a 14-20 év közötti fiatalok közül kerül ki. tagjaink sorában növekedett a munkásfiatalok részaránya, azonban még további feladatot jelent az ifju munkások számának emelése. büszkén számolhatok be arról is, hogy évről-évre növekszik a fővárosi kisz-tagság körében a párttagok száma: jelenleg kisz fiataljaink mintegy 10 százaléka tagja az MSZMP-nek. másik érdekessége szervezeti életünknek, hogy a kisz választások lebonyolítása alkalmával „előretörték”, a lányok, fiatalasszonyok: szövetségünk vezető funkcióiban, az alapszervezeti vezetőségi tagok között többséget vívtak ki maguknak.

- ami az idei terveket illeti: budapest ifju kommunistái méltón ki akarják venni részüket a nagy évfordulók - felszabadulásunk 25. évfordulója, a Lenin-centenárium - megünnepléséből. a korábbiaknál ünnepélyesebbé, maradandó élményt nyújtó eseménnyé akarjuk tenni a kerületi fogadalomtételeket, amelyeken az előzetes számítások szerint minden városrészben több mint 10 ezer fiatal vesz majd részt. a felszabadulás jubileumának napján, április 4-én nagyszabású ifjúsági felvonulást szervezünk, amelyre mintegy 60 ezer ifjumunkást, tanulót és sportoló fiatalot hívunk, várunk. talán nem ilyen látványosságot ígérő része programunknak, mégis szeretném megemlíteni, hogy április 12-én a fővárosban „kommunista vasárnapot”, tartunk, azzal a céllal, hogy részvevői a legsürgetőbb helyi feladatok megoldásához nyújtsanak segítséget. az üzemekben dolgozó ifik saját vállalatuk gazdasági feladatainak megoldását, a diákok pedig budapesti létesítmények, fontosabb beruházások építését segítik.

- a budapesti kiszisták egyébként 1970-ben is különféle akciókkal, nagyhatású megmozdulásokkal juttatják majd kifejezésre a vietnami nép iránti szolidaritásukat, azt az elhatározottságukat, hogy erejükön mérten segítik és támogatják az amerikai agresszorok és csatlósaiak elleni hősi küzdelmet./folyt.köv./

bb 1. /gazdag program... 2. folyt./-szb

folytatjuk a „vádoljuk az imperializmust”, akciót a „békét vietnamnak!”, jelszó jegyében. szeretnénk, ha budapest valamennyi kisz-szervezete csatlakoznék a kisz kb által meghirdetett mozgalomhoz, a diesel-akcióhoz, amelynek keretében a fiatalok társadalmi munkával járulnak hozzá, hogy diesel mozdonyal és vasuti kocsikkal segítsük a vietnami nép gazdaság-építő munkáját. az áprilisi „kommunista vasárnap”, során végzett munkák ellenértékének tekintélyes hányadát szintén vietnami testvéreink támogatására kívánuk fordítani.

- fontos feladatunknak tartjuk a fiatalok közötti politikai nevelőmunka hatékonyabbá, vonzóbbá tételét. tavaly ugyan több mint 100 ezer budapesti fiú és lány vett részt az ifjúsági szövetség szervezte oktatás különböző formában, de az önmagukat továbbképzők között hozzávetőlegesen 15 százalékkal csökkent a dolgozó fiatalok részaránya. egyébként is: a kisz-alapszervezetek idei munkájának nem elhanyagolható részévé szeretnénk tenni, hogy aktívan segítsék a fizikai dolgozók gyermekeinek tovább tanulását, előmenetelét, s vállaljanak részt a pályaválasztás gondjainak enyhítésében - fejezte be nyilatkozatát csillik andrás. /mti/

..-

bb 2. magyar szakács-siker baselben

1 sz/gk szb ie

1970. február 4.

véget értek baselben a január 8-án kezdődött magyar vendéglői hetek. a város egyik legnagyobb, ezer személyes éttermében, a magyar hetek alatt ötven százalékkal nőtt a forgalom. gyetvai jános, az emke és varga istván, a metropol főszakácsa - akik ebben az időszakban a svájci vendéglátóhely konyháját irányították - tovább öregbítették a magyar szakácsművészet nemzetközi hírnevét. az ételek nyersanyagát hazulról kapták, a halászléhez például repülőgéppel szállították a halat baselbe. a magyar szakácsok megkedveltették a svájciakkal és a baselen átutazó idegenekkel az ujházi-tyukhuslevest, a kolozsvári töltöttkáposztát, a marhapörköltet és több más ételspecialitásunkat. nagy sikerük volt a magyar boroknak, amelyek közül a pálmát ezúttal az egri bikavér vitte el.

a magyar vendéglői hetek alkalmából a terimpex, a hungarofrukt, a monimpex és az idegenforgalmi vállalatok baselben szakmai napokon tájékoztatták az érdeklődőket az üzletkötések és a kereskedelmi, valamint az idegenforgalmi kapcsolatok bővítésének lehetőségeiről. /mti/

..-

j 3. gönci hordók ezer köbméter telkibányai tölgyfából
vid/ká bh la 1970. február 4.

a borsodi erdő- és fafeldolgozó gazdaság telkibánya környéki erdőségeiben megkezdtek a gönci hordók készítésére alkalmas tölgyfa kitermelését.

a tokaj-hegyaljai pincékben a nemesborokat, a száraz és édes szamorodnikat, valamint az aszukat a százharminchat literes gönci és a százötven literes szerednyei hordókban értélik. a régi pincefolyosók ugyanis olyan mérvetűek voltak, hogy csak ezek a kisebb méretű hordók fértek el bennük. a gyakorlati tapasztalat, az utóbbi években pedig a tudományos megfigyelés is azt bizonyítja, hogy a nemesborok ebben a hordófajtában „levegőznek”, a legjobban, jellegzetes ízük és zamatuk így fejlődik ki legtökéletesebben.

a korábbi évszázadokban a mádon, tokajban, göncön és másutt működő kádár-céhek a telkibánya környéki erdőségekből szerezték be a hordókészítéshez szükséges faanyagot. ez a „szokás”, napjainkig megmaradt, mert az itteni erdőségek szolgáltatják a görcsmentes, egyenesszálu, donga készítésére legalkalmasabb faanyagot. most a téli hónapokban a telkibánya környéki erdőségekben, mintegy ezer köbméter fát vágnak ki, amelyet a szomszédos községekben működő kádárok, valamint a tokajhegyaljai állami gazdaság, a sátoraljaujhelyi és sárospataki faipari üzemek bognárműhelyeiben dolgoznak fel dongává./mti/

- 2

bb 6. tanulmány petőfi szalkszentmártoni életéről
vid/ká bh la 1970. február 4.

petőfi sándor szalkszentmártoni életéről tanulmányt ír marsai károly helybeli tanár. a költő 1845 őszétől 1846 tavaszáig lakott apja szalkszentmártoni házában. az új petőfi-tanulmány egyebek között fényt derít a költő ottani és környékbeli kapcsolataira, s a petrovics ház kis udvari szobájában írt sok vers születési körülményeire. összesen 112 költeménye alatt olvasható a helynév: szalkszentmárton. itt írta „tigris és hiéna”, című egyetlen drámáját is. sok érdekes, petőfivel kapcsolatos történet is a tanulmányba kerül. ezek összegyűjtésében a kutató segítségére voltak a falu öregei, akik magnetofonszalagra mondták a nagyszüleiktől hallott epizódokat./mti/

- -

- 4 -

bb 4. adókedvezmények a szolgáltató kisiparosoknak

1 sz/gk je bh la 1970. február 4.

a szolgáltatások fejlesztésére vonatkozó kormányhatározat végrehajtásának elősegítésére a pénzügyminiszter közelmúltban kiadott rendelete adókedvezményekben részesíti a szolgáltató üzemeket. a kedvezmények érintik a kisiparosokat is. ezzel kapcsolataiban a kiosz-ban az mti munkatársának a következő tájékoztatást adták:

- eddig a kisiparosok az általuk beszerzett gépek, felszerelések, műhelyépületek értékcsökkenését az adó megállapításánál nem számolhatták el. a rendelet most előírja, hogy üzleti költségként kell figyelembe venni az 1969. január 1- után beszerzett - kizárólag üzemi célra szolgáló - épületek, gépek, berendezések, felszerelési tárgyak, járművek értékcsökkenési leírását. az évenkénti értékcsökkenési leírás mértéke a következő: gépeknél, berendezéseknél, felszerelési tárgyaknál 7 százalék, kizárólag üzemi járműveknél 20 százalék, épületeknél, építményeknél 3 százalék.

- kiterjesztették a kisközségekben szolgáltató munkát végző kisiparosok adómentességét, és jövedelemadó-kedvezményét is. az ötezerél kevesebb lakosu községekben az új iparjogszabvánnyal rendelkező szolgáltató vagy javító kisiparos eddig csak abban az esetben kaphatta meg a kétéves adómentességet, ha tevékenységét kizárólag abban a községben gyakorolta, ahová iparjogszabványa szólt. az új rendelkezés értelmében a kisiparost akkor is megilleti kétéves adómentesség, ha nemcsak helyben, hanem a járás bármelyik ötezer lélekszámon aluli községében is dolgozik.

- azokat a kisiparosokat, akik 5000, illetve 3000 lakosnál kisebb községekben működnek és helyi szükségletet elégítenek ki, 20, illetve 60 százalékos jövedelemadó-kedvezményben részesítik. ezek a kisiparosok eddig csak akkor kapták meg a kedvezményt, ha csak helyben, vagy legfeljebb a szomszédos, hasonló lélekszámú községben működtek. az évben már ezt az adókedvezményt azok az évi 48 000 forintnál nem nagyobb jövedelmű kisiparosok is megkaphatják, akik tevékenységüket nem csupán helyben, hanem a járás bármelyik olyan ötezerél vagy háromezernél kevesebb lakost számláló községében is gyakorolják, - ahol hasonló szakmájú kisiparos nem dolgozik./mti/

- -

- 5 -

mbb 5. ujjabb görgey- emlék a vegyészeti muzeumban

t iz/j szb ie

1970. február 4.

gyarapszik a várpalotai magyar vegyészeti muzeum görgey-gyűjteménye. önmagát megnevezni nem akaró ajándékozó legutóbb postán küldött egy kis fametszetekkel díszített imakönyvet, amelyet „bucsánszky uram, „ könyvnyomdájában nyomtattak pesten 1856-ban. könyvészetileg nem különösebben értékes ritkaság, de érdekessé teszi, hogy görgey arthur tulajdona volt, neve is olvasható benne sajátkezü aláírásával.

a hadvezér görgey emlékét őrző muzeumi tárgyakat a hadtörténelmi levéltár és muzeum gyűjti és gondozza. de görgey kiű-nő kémikus is volt. jelentős érdemei voltak többek közt budapest igazi nagyvárossá fejlesztésében, mert mint a „kőszénbánya és téglagyár társulat pesten, „ műszaki igazgatója, ő teremtette meg az újrendszerű, akkoriban korszerű nagyüzemi magyar téglagyártás feltételeit.

a várpalotai muzeum ezért gyűjti a vele vonatkozó emlékeket. birtokukban van már levelézésének egy része és vegyészeti munkái, többek közt az a könyve is, amelyet a pálma - és kókuszolaj vizsgálati módszervckp ichm ömti/

bb 7. „kiveszöben, „ néhány gyermekbetegség - változatlanul magas a csecsemőhalálozás aránya

i hi/gg szb zs

1970. február 4.

halász istván, az mti főmunkatársa jelenti:

eltűnően van budapesten több gyermekbetegség. a tárványos gyermekbénulás lényegében megszűnt a fővárosban, a diféria-esetek száma a korábbiak töradékre csökkent, a szamárköhögésben megbetegedett gyermekek aránya nagyjából egytizede a réginek. mint a fővárosi gyermekegészségügyi szolgálat vezetői megállapították, szinte teljesen eltűnt a gyermekkori tbc, a bélhurut és a sorvadás pedig, amely korábban tömegesen vitte sírba a kicsinyeket - ma már szintén nem szerepel a csecsemőkori halálokok között.

a budapesti anya- és gyermekvédelmi munka eredményeit főleg az alapozta meg, hogy tíz évvel ezelőtt létrehozták a körzeti gyermekorvosi szolgálatot. azóta - mintegy 260 gyermekszakorvos és több mint 500 védőnő közreműködésével - kialakult a 0-14 éves korú lakosság egészét átfogó, általános gondozás szervezete. az új rendszer bevezetésével a korábbihoz képest mintegy 30 százalékkal csökkent az egy-egy körzeti orvosra jutó gyermekek aránya, jelenleg körzetenként nem éri el az ezret, s ezzel lehetővé vált, hogy a megelőző és a gyógyító ellátás javulásában a gondozott lakásán történjék. /folyt.köv./

-6-

bb 7. /„kiveszöben, „ 1. folyt./-szb

a budapesti gyermekorvosok évente mintegy 250-300 ezer esetben keresik fel a körzetükben lakó gyermekes családokat. az „állami háziorvos, „ jelenléte a gyermek otthonában nemcsak az édesanya dolgát könnyíti meg, hanem segítséget nyújt a rendelési várakozással együttjáró fertőzésveszély megelőzésében, ugyanakkor lehetővé teszi a gyermek környezetének alaposabb megismerését, a korszerűbb egészségvédelmi tanácsadást, a hatásosabb betegségmegelőzést.

az említett kedvező eredményeket nagymértékben rontja a budapesti csecsemőhalálozás viszonylag feltűnően magas - 40 ezrelékes - átlaga, - hangoztatják az egészségügyi szakemberek. figyelmeztető tény ezzel kapcsolatban, hogy az életképtelen csecsemők nagyrésze koraszülött. az átlagos születési súly fokozatos csökkenése, a koraszülések gyakorisága igen kedvezőtlen demográfiai jelenség. okainak részletes feltárását, elemzését kiemelkedően fontos feladatának tekinti a fővárosi gyermek-egészségügyi szolgálat, valamint a budapesti anya- és gyermekvédelmi hálózat. /mti/

--

bb 8. csak pótalkatrésszel együtt rendelhet import fogyasztási cikkeket a belkereskedelemben

i kf/kf szb ie

1970. február 4.

a kereskedelmi értesítőben nemrégiben jelent meg a belkereskedelmi minisztérium állásfoglalása, amely az egyes fogyasztási cikkek jóállásának legkisebb kötelező mértékéről szóló rendelkezésre figyelmezteti vállalatait. a rendelet szerint ugyanígy a javításokhoz szükséges alkatrészekről a termelő és az importáló vállalat az értékesítővel megállapodva köteles gondoskodni. az alkatrész-behozatali kötelezettség tehát az importáló, illetve a forgalmazó vállalatot terheli.

a tartós fogyasztási cikkeket a vásárlók jóval hosszabb ideig használják, mint ameddig a garancia tart, ezért a kereskedelemnek gondoskodnia kell az eladott áru rendeltetészerű használhatóságáról. ennek feltétele, alapvető követelménye, hogy az elromlott alkatrészek pótolhatók legyenek. ugyanez vonatkozik az import-cikkekre is, ellenkező esetben az import-cikkek árusítása sérti a lakosság érdekeit.

a minisztériumi állásfoglalás szerint a belkereskedelmi ágazathoz tartozó vállalatok ezentúl csak akkor adhatnak import megbízást a külkereskedelmi partnernek, ha egyidejűleg gondoskodnak a szükséges alkatrészek utánpótlásáról. ennek elmulasztásáért a vállalat vezetőit felelősségre vonják. /mti/

-7-

bb 9. hírek a főváros életéből

1 gj zs bh la

1970. február 4

abc-áruház, szakrendelőintézet, szociális otthon a xvii. kerületben

a xvii. kerületben az idén megvalósuló beruházások értéke mintegy 100 millió forint. a vízhálózat fejlesztése során a cinkotai uton víztároló medencéket létesítenek; a pesti uton és a cinkotaluton szennyvízfocsatornát, a kaszáló utcában pedig közcsatornát fektetnek le. az idén befejezik a pesti ut szélesítését, egyszersmind folytatják közvilágításának korszerűsítését. a városközpont üzletnegyedében elsőként a pesti uton mintegy 1200 négyzetméter alapterületű abc-áruház építési munkálatait kezdik meg. a ferihegyi uton 22 munkahelyes központi szakrendelőintézetet emelnek, a gyöker utca környékén pedig egy 450 személyes szociális otthont létesítenek.

elégedett-e a szakigazgatási szervek munkájával?

elégedett-e a szakigazgatási szervek ügyintézői munkájával, a közérdekű észrevételekre adott válaszokkal? - erről kérte ki tanácstagjai véleményét a xviii. kerületi tanács végrehajtó bizottsága. a vélemények meglehetősen eltérőek voltak. a tanácsstagok ötven százaléka a kérdésre igenlő választ adott. harminc százaléka úgy nyilatkozott, hogy sem az ügyek intézésével, sem a válaszokkal nincs megelégedve. az elégedetlenség legfőbb oka, hogy a közérdekű indítványokra még mindig aránylag sok a formális válasz, az érdemi megállapításokat nélkülöző felelet, az általánosság. a közvéleménykutatásban résztvevők husz százaléka az ügyintézés lassúságát kifogásolta, mert a tapasztalatok szerint - főként a nagy üzletforgalmu szakigazgatási szervek - gyakran túllépik az ügyintézési határidőket. a tanulságos közvéleménykutatás tapasztalatai alapján a végrehajtó bizottság felhívta az osztályokat: szíveskedjenek meg a tanácstagi észrevételeket, tegyék gyorsabbá az ügyintézését és alaposabbá a közérdekű javaslatok elbírálását.

/folyt. köv./

- 8 -

NA

bb 9. /hírek.... 1. folyt./ bh

abc-áruház, bisztró-avatás áprilisban

a xxii. kerületben áprilisban adják át rendeltetésének a kerületi új élelmiszer- és vendéglátóipari egységet. részvilgyben az ady endre utca 99. szám alatt élelmiszer-csomagoló és iparcikk üzletet nyitnak; budatétényben a jókai mór ut 28. szám alatt pedig mintegy 150 személyes bisztró, a ehhez kapcsolódva ugyanilyen befogadóképességű kerthelyiség várja majd a környékbelleket. /mti/

bb 10. 60féle disztárgy szarvasagancsból

vid/ká bh la

1970. február 4.

az 1972-es vadászati világkiállításra készülnek tatan, a havad üzemében, ahol szarvasagancsból készítenek disztárgyakat. gazdag választékukban, a kézelőgombtól a csillárokig, a oroszütől a boroskészetig több mint 60féle modell található, legkeresettebb disztárgyaik a likörös és dohányzó készletek, a gyertya és hamutartók. évente 7-8 ezer kilogramm nyersanyagot, mintegy 2000 szarvas elhullatott fejdiszét dolgozzák fel. gyártmányaikat 7 országba exportálják, magyarországon pedig a nímród vadászboltban és a luxus áruházban árualtják. a vadászati világkiállításra gazdag választékot készítenek. /mti/

bb 11. közös kockázat, közös haszon - textilgyár és ruha-kereskedelmi vállalat kooperációja

i kf/kf je bh la

1970. február 4.

új készletezési és árubeszerzési politikával törekszik a női- és lánykaruha nagykereskedelmi vállalat a választék bővítésére, a versenyképességének tartására. készleteinek 40 százalékát például nem konfekcióban, hanem méteráruban tartja. ez kisebb kockázattal jár a divat gyors változásai esetén, s kevesebb a készletezés költsége.

/folyt. köv./

- 9 -

NA

bb 11. /közös kockázat.... 1. folyt./ bh

a pamutnyomdipari vállalat új szerű kooperációt alakított ki; szerződést kötöttek teljesen új alapanyagból készülő női ruhák közös értékesítésére, a panyova a magyar viscosagyártól 800 000 méter, szintetikus fonalból készült, lánchurkolt zsinórkelemét vásárolt, a nyersanyagot a nőrenvé kivánságának, előírásának megfelelően mintázza, s önköltségi áron adja át. a nagykereskedelmi vállalat a kész kelemét konfekcióvá dolgoztatja fel. az eladási árat a költségek figyelembevételével az ipari és a kereskedelmi vállalat közösen alakítja ki, s a tiszta jövedelmen fele-fele arányban osztoznak.

az együttműködéssel mindkét fél jól jár. a nőrenvé enyhíti alapanyag, és árubeszerzési gondjait, s egyben monopolcikkhez jut. a panyovának nem kell egyedül viselnie a nagymennyiségű, teljesen új alapanyag eladásával, bevezetésével járó kockázatot. az új kelemé egyébként - bár nem tartozik az olcsóbb fajták közé - sikerre számíthat. a habselyemhez hasonlóan jól szellőzik, de annál formatartóbb. nem gyűrődik, jól mosható, vasalni nem kell, s az eddigi vizsgálatok szerint szinte elnyűhetetlen. nyári ruhára, bluzra, finomabb kivitelben férneműre is alkalmas.

a nőrenvé áprilisban jelentkezik a piacon az egyelőre 12 mintában, 30 fazonban készült új alapanyagú nyári női ruhákkal.
/mti/

..

bb 12. házhoz szállított műtrágya

1 jf/gg je bh la

1970. február 4.

február elején megkezdődtek a mezőgazdasági műtrágyaszállítások. az agrotársaságok igyekeznek időben kielégíteni a nagyüzemek igényeit, ezért több helyen bevezették a házhoz szállítást. tavaly már százezer tonna műtrágyát az agrokör vállalatok saját tehergépkocsijaikon vitték el a megrendelőkhöz. a gazdaságossági számítások ugyanis azt igazolták, hogy a műtrágya-gyárakhoz közeli, 50-70 kilométeres körzetben még kifizetődő a közúti szállítás, különösen akkor, ha tekintetbe veszik, hogy a vasut - az ismert rakodási nehézségek miatt - sok esetben nem is tud tenerkocsit biztosítani.

a műtrágyát forgalmazó szervek úgy tervezik, hogy idén tovább növelik a teherautós szállítást. kialakítják azokat a körzeteket, amelyekben különösebb rakodás és raktározás nélkül, a lehető leg-rövidebb uton juthatnak hozzá a gazdaságok a talajerőpótló anyagokhoz. a távlati elképzelések szerint a közlekedés politikai koncepció alapján kialakított körzeti vasutállomásokat is bekapcsolják a műtrágya szállításba, a vasuti csomópontokról az agróker vállalatok járművei továbbítják majd a műtrágyát a gazdaságokba. az agrotársaság-nél most széleskörűen felmérik, hogy a műtrágya házhoz szállítása milyen költségnövekedéssel jár. /mti/

- 10 -

bb. 13. intézkedések vas megyében a nagycsaládosok támogatására
vid/e ká la 1970. február 4.

a vas megyei tanács kezdeményezésére sokoldalú támogatásban részesítik a sokgyermekes családokat. ennek érdekében számos határozat született. ezek egyike, hogy a sokgyermekes családok gyermekeit előnyben kell részesíteni diáktarthoz, menzai, bölcsődei, óvodai, általános iskolai napközi felvételeknél. a felmérések szerint vas megyében 1631 nagycsalád él, amelyekben az eltartott gyermekek száma 7806.

a sokgyermekes családok lakásigényét is igyekeznek kielégíteni: eddig 130 kérelmezőt juttattak lakáshoz. segítenek az üzemek is. ingyenesen vállalják a karbantartást vagy vállalati akció keretében adnak lakást a sokgyermekes dolgozóknak.

a megyei tanács 150 vállalatot, intézményt kért fel arra, hogy a sokgyermekes szülőket és felnőtt gyermekeiket alkalmazza. a nagyvállalatok, a pamutipar, a remix, a máv igazgatóság azonnal reagált. a remix például 21 sokgyermekes családot vett fel soron kívül. az üzemben a nagycsaládosok évenként kétszer részesülnek segélyben, kétszer kapnak tüzelőutalványt, s a tüzelőt térítésmentesen szállítják a lakásukra.

a megyei tanács erre az évre egymillió forint segélyt szavazott meg gyermeknevelési pótlékokra és gyógyszerterítésre, 200 000 forintot pedig tanulmányi segélyre.

azok a nagycsaládok, ahol az egy főre jutó kereset a 400 forintot nem haladja meg, a gyógyszert ingyen kapják. igazolvánnyal rendelkeznek, amelynek felmutatása mellett az orvos kiállítja a receptet, a gyógyszerár pedig térítésmentesen szolgáltatja ki a gyógyszert.

a nevelési pótlékokat 1970-től évente egy alkalommal kapják azok a családok, ahol négy vagy ennél több gyermeket nevelnek, s az egy főre jutó kereset nem haladja meg a havi 400 forintot. ilyen család 961 él a megyében 4774 gyermekkel.

intézkedtek arról is, hogy a sokgyermekes anyákat a bedolgozó rendszerben foglalkoztassák, s ennek érdekében az idén tovább bővítik a bedolgozó hálózatot. /mti/

7.45/e
8.15/e

70930

- 11 -

bb. 14. hűtőtárolót, konzervüzemet, fürdőt épít a dánszentmiklósi micsurin termelőszövetkezet

vid/gö/e ká la

1970. február 4.

pest megye egyik legeredményesebben gazdálkodó termelőszövetkezte, a dánszentmiklósi micsurin gazdag programot valósít meg az idén. elsősorban a legtöbb hasznot hozó ágazat, a szőlő-, és gyümölcsstermesztés járulékos beruházására gondolnak. 500 holdas szőlőjűkhöz 400 holdas almásukhoz és őszibarackosukhoz 64 vagonos hűtőház és 7 500 hektoliteres borospince tartozik. a néhány évvel ezelőtti készült hűtőház azonban már kicsi, ezért 200 vagon befogadóképességű hűtőtárolót építenek, s hogy ne legyen gond a gyorsan romló nyersgyümölcs értékesítése, konzervüzemet létesítenek. a jövő évben elkészülő üzemben naponta két vagon nyersanyagból készítenek gyümölcslevet. ebben az évben készül el a gazdaság szociális épülete, amelyben színházterem, ebédlő, laboratórium és öltöző kap helyet. a nyáron adják át a 20 kádás fürdőházat. /mti/

...

bb. 15. rossz volt a sóder, heteket késik az építkezés

vid/e ká la

1970. február 4.

dunaujvárosban január elején kezdték volna a castrum városrész első ötszintes lakóházainak /az r 1-7. épületek/ szerelését. az alapokat még idejekorán, tavaly ősszel elkészítették. a betonozás után, a próbakockák vizsgálata során azonban kiderült, hogy az alapok gyengék. ennek oka pedig az volt, hogy az alapbetonhoz használt sóder a megengedettnél több homokot tartalmazott. a gyenge házalapokat most vasbetonpillérekkel megerősítik, majd előregyártott helyett monolitikus pincefödémeket készítenek. az ily módon megfelelően megerősített alapokon - hét-nyolc hetes késéssel - február végén indulhat meg a házszerelés. /mti/

...

bb. 16. lakásépítési kölcsön - a szakmunkáshiány enyhítésére

vid/e ká la

1970. február 4.

követésre méltó szabályzatot készített a dolgozók lakásépítésének támogatására a komárom megyei állami építőipari vállalat. egy-egy dolgozónak átlagosan 19 000 forint építési kölcsönt adnak. ezen belül a támogatás mértéke 15 000 forinttól 22 000 forintig is terjedhet.

/folyt.köv./
7.55/e

- 12 -

8.20/e

10 930

bb. 16. /Lakásépítési kölcsön...folyt./e

az összeg visszafizetését előnyös feltételekhez kötötték. így például, aki tíz éven át megszakítás nélkül a vállalat dolgozója marad, annak nem kell visszafizetnie a kölcsönt. ha azonban öt éven belül kilép a vállalatból, a teljes összeget vissza kell térítenie. amennyiben öt és tíz év között szünteti meg munkaviszonyát, a támogatás felét kell visszafizetnie. ebben az évben mintegy félmillió forint kölcsönrel segíti a vállalat dolgozóinak lakásépítését. így akarják erősíteni a törzsgárdát és csökkenteni a szakmunkáshiányt. /mti/

...

bb. 17. 1970: új állomás borsod megye két nagy vegyipari üzemének fejlődésében

vid-kz/mné/e la

1970. február 4.

a tiszai- és a borsodi vegyikombinát fejlődésének újabb fontos állomása lesz az 1970-es év. a tiszai vegyikombinát festékgyárában az idén hozza meg első nagyobb eredményeit a 160 millió forintos költséggel végrehajtott nagyszabású bővítés: megkezdődik az új korszerű berendezések üzembehelyezése, s így az előző évhez viszonyítva a gyár kereken 5 000 tonnával több festéket ad majd piacra. bővül a választék is: újfajta lakkokat és korróziógátló festékeket hoznak forgalomba. a kombinát egy másik részlegében - a műanyagfeldolgozó üzemben - 70 százalékos termelésnövekedést terveztek ez évre. mintegy 7 000 tonna polietilénből készítenek már műtrágyás zsákokat és fóliát a mezőgazdasági üzemeknek. több korszerű élelmiszeripari csomagolóanyag gyártását is megkezdik. itt készítik majd a „zacskós tej”, csomagolásához szükséges műanyagtasakokat, továbbá az exportra szánt baromfi csomagolásához szükséges ugynevezett zsugorfóliát. az év legnagyobb eseményeként megkezdik a próbaüzemelését az együttesen 2,5 milliárd forintos beruházási költséggel épülő új polietilén gyárban. erre a tervek szerint a második negyedévben kerül sor, s így a gyár vezetőinek elképzelései szerint már az idén 7 000 tonna polietilént állítanak elő. az új polietilén gyár jelenleg a legbonyolultabb vegyipari berendezés az országban.

a kombinát nitrogén-műtrágya gyára elérte műszaki teljesítőképessége határát, s így az idén is nagyjából a tavalyihoz hasonló mennyiségű - mintegy 760 000 tonna - nitrogén-műtrágyát készít majd. a műtrágyagyárban tervezett beruházások a termelés gazdasági és műszaki mutatóinak javítását szolgálják.

/folyt.köv./
8.05/e

- 13 -

10 930

bb. 17. /1970: új állomás...folyt./e

a tiszai vegyikombinát - a bővítések és az új üzemek révén elért többletet is hozzászámítva - az idén a tervek szerint már körülbelül 2,1 milliárd forint értékű terméket ad a népgazdaságnak.

a vidék másik nagyüzeme - a borsodi vegyikombinát - az idén 10 százalékkal növeli termelését, s így az általa kibocsátott termékek együttes értéke eléri az 1,5 milliárd forintot. a műtrágya üzemből több mint 100 millió forintos költséggel új nitrogén-műtrágya alapanyagot előállító szintéziskört alakítanak ki. ez lehetővé teszi, hogy a nitrogén-műtrágya egyik fontos alapanyagából, az ammoniából naponta 200 tonnával többet állítsanak majd elő. egyidejűleg megkezdik az újabb, hasonló beruházási program előkészítését is. ennek a költsége mintegy 140 millió forint lesz, s ebből a tervek szerint már az idén mintegy 60 millió forintot felhasználnak. a munka befejezése után újabb 30 000 tonnával növekszik a gyár évi ammónia termelése.

a 2,2 milliárd forintos beruházási költséggel megvalósuló, úgynevezett „pvc 2.” program keretében az idén teljesen befejezik a földgázalapú acetilén gyártó üzem építését, szerelését. e terv megvalósítása a beruházók véleménye szerint nincs megfelelően biztosítva. a kivitelező vállalatok, köztük is elsősorban a gyár- és gépszerelő, valamint a gyárkéményépítő vállalat, nem tudják tartani az ütemtervben előírt határidőket.

műszaki fejlesztésre és kutatási célokra 1970-ben 18 millió forintot költ a borsodi vegyikombinát. többek között a műanyag fröccsöntéssel készülő termékek választékát szándékoznak bővíteni, s meg akarják kezdeni az oxálsav termelést is. /mtl/

bb. 18. vasuti gépjavitó bázis celldömlőkön

vid/e ká la

1970. február 4.

vasuti gépjavitó bázist hoznak létre celldömlőkön. a jövőben itt javítják a dunántúli vasutépítésnél használt nagygépeket: a gépi aláverőket, rostálókat, darukat, dömpereket, billenőkocsikat. hatmillió forintos költséggel 3 000 négyzetméteres korszerű szerelő-javitó csarnok épül. a csarnok már tető alá került, s 1971-ben kezdődik benne a munka.

már üzemel egy autószerelő, amely a vasutépítés, korszerűsítés során üzemeltetett közúti járművek „orvosa”. ezenkívül több kisebb műhely egészíti ki a bázist. /mtl/

8.15/e
8-30/e

- 14 -

bb. 19. az ajkai hőerőmű felkészül az új timföldgyár hő- és villamosenergia ellátására

vid/e ká la

1970. február 4.

az ajkai hőerőmű megkezdte a felkészülést az ajkán épülő, évi 240 000 tonna kapacitású 2-es számú timföldgyár hő- és villamosenergia ellátására. a jelenlegi kapacitás kevés, ezért az ajkai erőmű műszaki fejlesztési tervet dolgozott ki. a 40 millió forint beruházást igénylő tervet már jóváhagyták és megrendelték a gépi berendezéseket is.

a régebben épült erőmű-egységben újabb nagyteljesítményű gőzturbinát és generátort szerelnek be, s ezzel egyidőben megkezdik a sótalánító berendezés bővítését. öt különböző atmoszférayomású redukáló állomást és hűtőberendezést is felszerelnek.

a műszaki-fejlesztési tervvel együtt megoldják a vízellátási gondokat is. a nemrégiben kimerült tapolcafői forrás helyett a padragi bányából és a torna patak vizéből nyernek vizet, s igénybe veszik a közeli bauxitbányából kiszivattyúzott karsztvizet is.

az ajkai erőmű a műszaki fejlesztés végrehajtásával az új timföldgyáron kívül a város hő- és villamosenergia igényeit is ki tudja elégíteni. /mtl/

-.-.-

bb. 20. egymilliárd forint „husgyárakra”,

vid/e ká la

1970. február 4.

az egymilliárd forintot is meghaladja az a beruházási összeg, amelyet a hajdu-bihar megyei termelőszövetkezetek az úgynevezett „husgyárak” építésére fordítanak. a jelentős saját erő mellett nagyszegű állami támogatást kapnak a nagyüzemek a szakosított sertés- és szarvasmarhatelepek építéséhez. az egymilliárd forintos beruházásból hajdu-bihar megyében 34 szakosított telepet hoznak tető alá. ezeken a nagyüzemi telepeken nemcsak olcsóbb lesz a termelés, hanem gyorsul a hizlalás, s rövidebb lesz a váltási „forgó”. a 34 telepből husz helyen sertéseket hizlalnak majd: egyszerre 68 ezret, míg a 14 szarvasmarhatelepen férőhelye 5 500 lesz. a sertés-telepek mintegy 25 000 férőhelye 1971-re készül el, a többi pedig 1972-ben kerül tető alá. /mtl/

8.25/e

- 15 -

8.50/e

15 930

bb. 21. teljesítik az ikarusz kérését - kétszer több autóbusz alváz tatabányáról

vid/e ká la

1970. február 4.

az eddiginél kétszer több autóbusz alvázat rendelt az ikarusz-gyár a komárom megyei fémipari vállalat tatabányai üzemétől. tatabánya 1967-ben kapcsolódott be az autóbuszok gyár ísába, s az első évben mindössze 300, tavaly pedig már 1 100 alvázat készítettek.

a tatabányai üzem vállalta, hogy az év végéig összesen 2 600 alvázat szállít az ikarusznak. a rendkívül nagy munkát jelentő programot csak úgy tudják teljesíteni, hogy más üzemekkel kooperálva gyártják az alkatrészeket. egy-egy autóbusz alvázat ugyanis 400 alkatrészből állítják össze. /mt1/

8.55/e

bb. 22. csehszlovák kereskedelmi delegáció érkezett hazánkba

kn/mm/e hgy

1970. február 4.

tordai Jenő külkereskedelmi miniszterhelyettes meghívására február 4-én csehszlovák kereskedelmi delegáció érkezett hazánkba. a delegáció vezetője alexej benedek, a szlovák szocialista köztársaság külkereskedelmi hivatalának megbízott vezetője. a delegációk eszmecserét folytatnak a magyar-csehszlovák árucseretorgalom egyes kérdéseiről. /mt1/

9.35/e

bb. 23. megyei népfront-titkárok értekezlete

t tf/j/e hgy

1970. február 4.

mérleget vontak a népfrontmozgalom 1969. évi munkájáról és körvonalazták az idei programot a hazafias népfront fővárosi és megyei titkárainak szerdai tanácskozásán.

különösen gyümölcsözően alakult a népfront sokoldalu kapcsolata a tanácsokkal. két területen jelentős mértékben hozzájárult a népfrontmozgalom a helyi politika élénküléséhez: a községfejlesztésben és a honismereti mozgalom révén a felszabadulási jubileumhoz kapcsolódó események terén.

/folyt.köv./

- 16 -

bb. 23. /megyei népfront...folyt./e

a népfrontnak fontos politikai küldetése van az önálló tanács nélküli falvakban, ahol aktivistái a helyi érdekképviseletből veszik ki részüket. e tekintetben elsősorban a tanyai és a külterületi népfront-bizottságok munkáját illeti dicséret. a szocialista demokratizmus időszak helyi problémáit az elmúlt esztendőben 300 tanácskozáson vitatták meg. pozitívként értékeltek, hogy mind több megyében gyakorlattá válik: a község- és várospolitikai terveket még a tanácsi jóváhagyás előtt, a népfront szervezésében megvitatja a lakosság, az észrevételeket összegyűjtik, és az érdemleges javaslatok teret kapnak a tervek végleges kialakításakor. a gazdaságirányítás reformjával kapcsolatos felvilágosító munka szintén egyik sarkalatos pontja volt a népfront tevékenységnek, csakugy, mint a szocialista hazafiság ápolása, összefüggésben a 25. felszabadulási évfordulóra való készülődéssel. /mt1/

...-

bb. 24. az 1970. évi költségvetésről tárgyalt a békés megyei tanács ülése

vid/e ká hgy

1970. február 4.

a békés megyei tanács szerdai ülésén többek között az 1970. évi költségvetésről tárgyaltak. a megye az idén 807 millió forinttal gazdálkodik. csaknem negyvenöt millió forinttal többel, mint az elmúlt évben.

kiemelten kezelik a szociális és egészségügyi ágazatot: többmillió forintot fordítanak a gyermekek és öregek napközi otthonainak fejlesztésére, a szakrendelések bővítésére, a gyermekek és fogászati rendelők számának gyarapítására, a békéscsabai kórház korszerűsítésére. az állami lakások építésére 52 millió forintot, a meglévők karbantartására pedig tízmilliót szánnak. az utak, hidak javítására, fejlesztésére 43 millió forintot, a vízvezeték és csatornahálózat építésére csaknem harmincmillió forintot költenek. /mt1/

...-

bb. 25. készül a debreceni óriástorta

vid/e ká hgy

1970. február 4.

a hajdusági farsang alkalmából február 5-én és 6-án a debreceni aranybikában nemzetközi cukrászati bemutatót rendeznek. erre a debreceni cukrászok 26 kilós óriástortát készítenek. szerdán reggel kezdtek hozzá a debreceni óriástorta készítéséhez az aranybika cukrászüzemében. varga andrás irányításával kaszás erzsébet és sipos árpád formálják a hatalmas tortát, amely 80 centiméter magas lesz, 70 centiméteres alap-átmérővel. többek között tíz kiló vajkrémet, hat kiló lisztet, hét kiló cukrot használnak fel a kaáporon, dióbélen és tojáson kívül. /mt1/

11.25/e

- 17 -

Tó 1125

bb. 26. félautomata műholdkövető szombathelyen

vid/e ká hgy

1970. február 4.

félautomata műholdkövető berendezést konstruált szombathelyen dr. tóth györgy csillagász és cseke lászló mérnök. terveik alapján a mechanikai részeket a szombathelyi latinka sándor gépipari technikum hallgatói, az elektronikus alkatrészeket a gothard jenő csillagvizsgáló dolgozói készítették el. a berendezés követi a műholdat pályáján és automatikusan méri, rögzíti a fényváltozásokat.

a műholdkövetővel megkezdődtek a tudományos mérések, megfigyelések. a szombathelyi gothard jenő csillagvizsgáló és műholdmegfigyelő állomás a nemzetközi hálózat tagja és észleléseit rendszeresen közli a magyar és a szovjet tudományos akadémia szakbizottságaival. /mt1/

bb. 27. jégtörő hajó a termelőszövetkezetben

vid/e ká hgy

1970. február 4.

csongrádban, a tömörkényi alkotmány termelőszövetkezet ezer holdas összefüggő tőrendszereiben télen sem szünetel a halászat. korábban mindig sok gondot okozott a hatalmas tó „szellőztetése”, a lékek vágása, fűrészelése, mert befagyáskor mindig újra kellett kezdeni. most török istván üzemegységvezető mérnök terve alapján „házi”, jégtörő hajót építettek. egy fémtestű uszályból és egy régi, kiszolgált vasuti diesel-mozdonyból állították össze az erős vízi járművet, amellyel a legvastagabb jégpáncélt is könnyűszerrel feltörik és akár több kilométer hosszú folyosót vághatnak a jégmezőn. /mt1/

bb. 28. egyetemi hallgatók téli népművelési gyakorlaton

vid/e ká hgy

1970. február 4.

szerdán 80 debreceni egyetemi és főiskolai hallgató kezdte meg tíznapos téli népművelési gyakorlatát hajdu-bihar, szabolicszátmár és borsod megye falvaiban. a debreceni kossuth lajos tudományegyetem, az orvostudományi egyetem és az agrártudományi főiskola hallgatóin kívül a nyíregyházi tanárképző főiskola több hallgatója is bekapcsolódott a munkába. az egyetemisták megismerkednek a falvak kulturális életével, iskolákat, termelőszövetkezeteket látogatnak meg, különböző felméréseket folytatnak. gyűjtőmunkájuk adatait a tanácsai és más szervek hasznosítják majd. /mt1/

11.35/e

- 18 -

Tó 13¹⁵

bb. 29. egymillió alá csökken a népgazdaságban, dinamikus nő a szolgáltatási ágazatokban dolgozók száma - a foglalkoztatottság várható alakulása 1985-ig

1 sl/lk/e 1e hgy

1970. február 4.

somogyi lajos, az mti főmunkatársa jelenti:

a távlati tervezés munkaprogramjának megfelelően a munk. ierő és életszínvonal távlati tervezési bizottság kialakította előzetes elképzeléseit - hipotézisait - a foglalkoztatottság és az életszínvonal 1985-ig várható alakulásáról.

a bizottság annak feltételezéséből indult ki, hogy a nemzeti jövedelem a következő 15-20 esztendő átlagában évi 5-6 százalékkal emelkedik, s az életkörülményeket meghatározó anyagi keretek legalább ugyanilyen ütemben bővülnek. a feltételezések szerint hazánkban az egy főre jutó nemzeti jövedelem az 1965. évi 500 dollártól 1985-re körülbelül 1200-1400 dollárra emelkedik. ehhez szükséges a gazdasági mechanizmus kibontakoztatása, a gazdasági vezetés színvonalának javulása, valamint hazánk szoros bekapcsolódása a nemzetközi munkamegosztásba, elsősorban a szocialista országok gazdasági integrációjá keretében. a következő 15-20 évben hazánk számára nem reális cél ugyan a gazdaságilag legfejlettebb országok utolérése, de lényeges feladat a különbségek fokozatos és relatív csökkentése. a feltételezések szerint a lakosság realjövedelme 1985-ig évi átlagban 5-6 százalékkal emelkedik, s 110-140 százalékkal felülmúlja majd az 1970-re várható szintet.

a bizottságon belül külön munkacsoport elemizte a népesedés és a foglalkoztatottság várható alakulását. az előirányozások szerint az ország lélekszáma 1986-ra kismértékben túlhaladja a 11 milliót. a foglalkoztatás-politika alapvető célja továbbra is az, hogy a munkát keresők számára társadalmi méretekben biztosítsák a képzettségüknek és képességüknek megfelelő munkaalkalmat, vagyis fenn kell tartani a munkaerő teljes foglalkoztatását. demográfiai okok miatt a munkaerőkinálat várhatóan erősen ingadozni fog. az 1970-es években - különösen annak első szakaszában - a munkát igénylők száma még erőteljesen emelkedik, később csökken. a nehéztöri munkát vállaló férfiak hiánya a jelek szerint nagyobb problémát jelent majd, mint a magasabb szakképzettséget igénylő munkahelyek betöltése. a népgazdaságban foglalkoztatottak száma a jelenlegi 5 millióról 1985-re 5,5-5,6 millióra emelkedik. a jövedelmek növekedése lehetővé teszi ugyan majd, hogy a gyermekes anyák közül többen csupán saját háztartásukban dolgozzanak, ugyanakkor azonban a jelenleginél több és kedvezőbb munkalehetőség kínálkozik főleg az iskolából kilépő fiatal nők számára. a munkába lépő fiatalok aránya azonban valószínűleg csökken, demográfiai okokból és azért, mert az iskolázottság átlagos időtartama tovább emelkedik. a munkába lépés alsó korhatára a jelenlegi 14 évről a 16 éves korra tevődik át.

/folyt.köv./
11.50/e

- 19 -

Tó 13¹⁵

hbm 29. /egymillió alá...folyt./e

a munkaidő várható alakulásáról szóló rész kifejti, hogy a 44-45 órás munkaidő már a legközelebbi időben általánossá válhat és az 1970-es években sor kerülhet az ötnapos munkahét bevezetésére, átlagosan heti 42,5 órás munkaidővel. ezt követően elsősorban a fizetett szabadság meghosszabbítását tartja a bizottság indokoltnak. a termelékenység alakulásától és egyéb tényezőkől függ, hogy 1985-ig a törvényes munkaidő esetleg heti 40 órára csökkenthető-e. a társadalmi munkaidő-alap a többlet munkaerő ellenére 1985-ben legfeljebb a jelenlegi szinten marad, sőt a munkaidő nagyobb mérvű csökkenése és a fizetett szabadság növelése esetén mintegy 10 százalékkal kisebb lesz, mint jelenleg. ezért - ha a feltételezett gazdasági növekedést el akarjuk érni - a munkatermelékenység emelkedésének fokozatosan meg kell közelítenie, majd el kell hagynia a termelés növekedésének ütemét.

a foglalkoztatottság szerkezete átalakul. valószínű, hogy a mezőgazdaságban foglalkoztatottak száma 1985-re 1 millió alá, s az összes foglalkoztatotthoz viszonyított arányuk a jelenlegi 30.5 százalékról 15-18 százalékra csökken. az iparban foglalkoztatottak számának növekedése fokozatosan lassul és 1985-ig valamivel 2 millió fölött tetőzik. mérsékelten növekszik a közlekedésben foglalkoztatottak száma is: arányuk feltehetően nem sokkal haladja meg a jelenlegit. viszont a létszám dinamikusabb növekedése várható az építőiparban, a kereskedelemben és vendéglátásban, s különösen az egészségügyi és kulturális ellátás és egyéb szolgáltatások területén. /mt1/

bb. 30. budapesti rendezik meg a fao európai regionális konferenciáját - ülészet a szervezet magyar nemzeti bizottsága

t jf/mm/e ie hgy

1970. február 4.

a fao-programok, rendezvények magyar részvételéről tanácskozott szerdán a mém-ben kazareczki kálmán mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszterhelyettes elnökletével a fao magyar nemzeti bizottsága. megállapították, hogy a fao és Magyarország kapcsolata egyre inkább elmélyül. az ensz fejlesztési programjának kormányzó tanácsa jóváhagyta a tiszta 2. öntözőrendszerrel kapcsolatos fao-hozzájárulás első, több mint 300 000 dolláros részét. a tervek kidolgozására vegyesbizottságot hoztak létre, amely megkezdte munkáját. a fao, valamint a tesco és a viziterv képviselői aláírták a jemeni öntözéses mezőgazdaság-fejlesztési terv megvalósítására vonatkozó több mint félmillió dolláros szerződést. a helyszínen 10-12 fős magyar szakértőcsoport dolgozik. Magyarország tavaly bekapcsolódott a fao világélelmiszeri programjába is; az együttműködést a nemrégiben megkötött szerződés szabályozza. /folyt.köv./
12.10/e

- 20 -

bb. 30. /budapesti rendezik...folyt./e

ujabban egyre több magyar szakértő szerződik a fao-val egy-két éves vagy ennél is hosszabb időre. a magasszintű magyar szakértők, az ugynevezett kormánytanácsadók iránti igény is fokozódik; tavaly négy alkalommal bocsátottak ilyen szakértőket a fao rendelkezésére. tevékenységük eredményeként hazánk megbízást kapott földhasználati és talajtérképek elkészítésére és szakirányvek kiadására. a fao keretében jelenleg mintegy 30 magyar szakember tevékenykedik.

az ülésen tárgyaltak a budapesti idén szeptemberben megrendezésre kerülő fao európai regionális konferencia előkészületeiről is. a konferencián a fao 28 európai, továbbá - megfigyelői minőségben - néhány más régióhoz tartozó tagállama és 35 ensz-, valamint egyéb kormányközi szervezet képviselteti magát; a rendezők 300 külföldi résztvevőre számítanak.

x x x

a regionális konferencia a fao legfőbb európai szerve, amely az ugynevezett általános konferencia ülészaka között, kétévenként tanácskozik. a budapesti ülészak jelentőségét fokozza az a körülmény, hogy a korábbi tanácskozásoktól eltérően ezuttal a fao európai tevékenységének csak egy-két lényeges kérdése kerül napirendre, tehát szélesebbkörű elemzésre nyílik lehetőség. a legfontosabb téma a kelet-nyugati gazdasági és műszaki-tudományos együttműködés lesz, amelyet a mezőgazdaság-fejlesztési terv európai kérdéseinek kapcsán tárgyalnak meg. az ülészak politikai szempontból is fontos eseménynek számít, mivel a regionális konferenciát ezuttal elsősorban rendezik szocialista országban és a konferencián a kgst is képviselteti magát. a regionális konferencia ülészaka egyike lesz az eddigi legnagyobb magyarországi ensz-rendezvényeknek. /mt1/

bb. 31. megfelelő anyagi alapok nélkül ne engedélyezzék tsz építőipari vállalatok alapítását -, mondják a mém illetékesei

i jf/gg/e ie hgy

1970. február 4.

tavaly egész sor rendelkezés látott napvilágot a tsz építőipari társulások működésének szabályozására. hatásokról jászberényi gusztáv, a mém főelőadója az mti munkatársának elmondotta: a társulások az esetek döntő többségében helyesen értelmezték az új előírásokat és élnek a lehetőségekkel. néhány esetben azonban egészségtelen jelenségeket lehet tapasztalni, s az érdekelteknek ezekre időben fel kell figyelniük. néhány gazdaság ugyanis igyekszik megtalálni a rendelkezések „kiskapuját”, „magyarán: túl akarják tenni magukat a mindenki számára kötelező érvényű utasításokon. /folyt.köv./
12.13/e

- 21 -

. 31. /megfelelő anyagi...folyt./e

az országban kettő híján száz tsz építőipari szervezet működik; 85 közös vállalkozás, 13 pedig vállalat formájában. termelésük értéke tavaly meghaladta az 1,5 milliárd forintot, hozzávetőleg 12 000 embert foglalkoztatnak. tevékenységük 70 százalékos arányban a mezőgazdaság, illetve az élelmiszeripar területére esik. sokfelé sertés- és szarvasmarha-telepeket emelnek, télen pedig konzerv-, sör- és kenyérgyári rekonstrukciókon vállalnak megbízást.

hatásosnak bizonyult az a rendelkezés, amely kiterjesztette a vállalkozások területi illetékességét; így lehetőség nyílt arra, hogy a szomszédos megyékben is szerződjhessenek a még felügyelete alá tartozó építőipari munkákra. a pest megyeiek például további hat megyében építhetnek. más jellegű - például tanácsi, vagy társadalmi szervek megrendelését azonban továbbra is csúcku abban a megyében vállalhatják el, amelyekben telephelyük működik.

1968-hoz képest tavaly 12-vel nőtt a tsz építőipari társulások száma, azért is, mert kedvezően változtatták meg a számlázás módját. már nemcsak a kész munka után, hanem negyedévenként - tehát építkezés közben is - számlázhatnak. ez érezhetően megjavította a társulások anyagi pozícióját.

sokan aggályosnak tartják - legtöbbször igen indokoltan -, hogy az utóbbi időben egyre több szövetkezet kéri nem a vállalkozási, hanem a vállalati címet, remélve, hogy ezzel „átmenthetik”, a korábbi illegális működést és továbbra is folytathatják azokat a manipulációkat, amelyeknek a rendelkezések nagyon határozottan gátat szabtak. pest megyében például már öt ilyen vállalat kapott működési engedélyt, ami a gyakorlatban azt jelenti, hogy számukra budapesti munkavállalásra is lehetőség nyílik, miközben a tsz vállalkozások a fővárosból már kiszorultak. az ilyen „vállalatok”, sokszor megfelelő anyagi eszközökkel sem rendelkeznek. a szakemberek szerint ugyanis legalább ötmilliós forintos álló- és forgóalappal kellene rendelkezniük a normális tevékenységhez, sokszor azonban csak néhány százezer forintjuk van erre a célra. gyakorlatilag nem is képesek a tényleges vállalati munkára, már csak azért sem, mert nincsen elegendő technikai felszerelésük, építőkapacitásuk.

a még illetékesei szerint a megyei tanácsoknak a jövőben az eddiginél gondosabban kellene mérlegelniük a kérelmek teljesítését. kellő anyagiak híján meg kell tagadni az alapítási engedély kiállítását, különben ismét egészségtelen tendenciák érvényesülhetnek a tsz-ek melléküzemági tevékenységénél. /mti/

12.22/e

- 22 -

To 1315

bb. 34. hazaérkezett varsóból a fővárosi tanács küldöttsége

t hi/lk/e zs hgy

1970. február 4.

szerdán visszaérkezett budapestre a fővárosi tanács küldöttsége, amely sarlós istvánnak, a végrehajtó bizottság elnökének vezetésével részt vett a varsói tudomány és kultúra palotájában rendezett „budapest üdvözlő varsót”, című kiállítás megnyitásán. a delegációt a nyugati pályaudvaron a városháza vezető tisztviselői fogadták, s jelen volt tadeusz hanuszek, budapesti lengyel nagykövét.

sarlós istván a megérkezés után az mti munkatársának elmondta, hogy a budapest felszabadulásának 25. évfordulója alkalmából rendezett nagyszabású kiállítás iránt már a megnyitás napján igen élénk érdeklődés nyilvánult meg, s látogatottsága a továbbiakban minden bizonnyal még fokozódik.

a kiállítás megrendezését a magyar küldöttség felhasználta arra, hogy eszmecserét folytasson budapest és varsó kapcsolatainak elmélyítéséről, továbbá különböző városfejlesztési kérdésekről. az erre vonatkozó elképzeléseket megállapodásba foglalták. például szervezettebbé és rendszeresebbé teszik a szakemberek kölcsönös látogatását. egy-két évre előre meghatározzák azokat a témákat, amelyekben különösen hasznos lehet a tapasztalatcsere, s a tanulmányutak programját úgy készítik elő, hogy mindkét főváros az adott tárgykörben legérdekesebb intézményeket, vállalatokat mutassa be a delegációknak. a megbeszélésen szóba kerültek például a varsói fűtés problémái. varsóban a lakások 90 százaléka távvezetéken, illetve központi fűtés útján kapja a meleget, ehhez képest a budapesti arány igen rossz. az elkövetkező évek ilyen jellegű budapesti feladatainak megoldásához minden bizonnyal igen nagy szükség lesz az ottani tapasztalatokra. lengyel barátaink viszont a jelenleg tervezés alatt álló varsói metro építéséhez kérnek tőlünk segítséget. ezen a két fontos területen rövidesen gyakorlati lépésekre kerül sor. ezen kívül főleg a középépítéssel kapcsolatos technológiai tapasztalatok átvétele látszik jelentősnek, továbbá a köztisztasági szempontból rendkívül fontos szeméttárolás és komposztálás kérdésében lehet eredményes a szakemberek együttműködése. népművelési és kulturális téren is élénkebb lesz majd a küldöttségcsere, s megállapodtak kiállítások kölcsönös megrendezésében is. /mti/

...

13.08/e

- 23 -

To 1315

bb. 32. itt vannak a tavasz „előörsei„: kinyíltak az első vadvirágok a mecsekben

vid/e kz hgy

1970. február 4.

a mecsekbe, hazánk legdélibb vidékére, ahol mindig korán tavaszodik, megérkeztek a tavasz „előörsei„: kinyíltak az első vadvirágok. a napok óta tartó szokatlanul enyhe időjárás hatására sokfelé elolvadt a hó és a téli erdők védett tisztásain előbujtak a tavasz kis hírnökei. a legkorábban nyíló zöldszírmu illatos hunyor után megjelent a sárga kankalin és a fehér hóvirág. a mecsektől délre, a szársomlyó hegy sziklái között feltűnt a halványlila magyar kikerics. ez a földközi-tenger melléki vadvirág az egész kárpát-medencében csak itt található. a déli fekvésű lejtőkön kibomlottak a mogyoróbarká pelyhes virágai is. az erdőkben nyomban megjelentek a virágszedők és a méhek, amelyek azonban egyelőre még nem mézet gyűjtenek, hanem a fiasításhoz szükséges virágport. vajon kinek lehet most hinni: a mecseki medvéknek, amelyek még a várható téli zimankó előtt visszabujtak a barlangjukba, vagy a mecseki vadvirágoknak, amelyek kétségkívül a közelgő tavasz „szállásosinálói„. /mt1/

bb. 35. az ország legnagyobb takarmánytejpor gyára épül gyulán

vid-kz/tné/e bs

1970. február 4.

szerdán gyulán megkezdtek az ország legöregebb tejporgyárának rekonstrukcióját. a nagyszabású munka során itt alakítják ki legnagyobb takarmánytejpor gyárunkat. berendezéseinek szállítására egy nemzetközi pályázat nyerteseként a dán anhydro cég kapott megbízást. a dán cég megkezdte a szállításokat, s a szerdai ünnepélyes átadáskezdeményénél már több szerelője, s a szerelést irányító főmérnök is megjelent.

a gyulai tejporgyár építését 1970 július végére fejezik be. a korszerű üzem 30-35 kilós műanyag zsákokba csomagolva évente 250 vagon takarmánytejport ad piacra, s ezzel jelenlegi takarmánytejpor importunk 25 százalékát feleslegessé teszi. a gyárban naponta százezer liter fölzött tejből készül tejpor.

az év második felében újabb építkezés kezdődik gyulán: megkezdik egy tejfeldolgozó üzem építését is. ez naponta 50 000 liternyi tejből készít majd különféle tejtermékeket. a gyulai tejporgyár rekonstrukciójának beruházási összege meghaladja a 150 millió forintot. /mt1/

13. 15/e

- 24 -

To 14⁰⁰

bb. 38. az influenza-járvány miatt beteglátogatási tilalmat rendeltek el a fővárosi kórházakban - elhalasztották a védőoltásokat

i me/mm/e zs hgy

1970. február 4.

az influenzás, lázos, hurutos megbetegedések most már budapesten is tömegesen, járványszerűen jelentkeznek, a főváros vezető főorvosa - a küjál igazgatójával egyetértésben - életbelátott a járvány idején szokásos intézkedéseket. az összes budapesti kórházakban beteglátogatási tilalmat rendeltek el 2/2; - 1 8. 1173. - 233 betegek elhelyezésének megkönnyítésére korlátozták a betegfelvételt. a járvány idején csak olyan betegeket vehetnek fel a kórházi osztályok, akiknek betegsége feltétlenül kórházi kezelést igényel. egyben elrendelték az influenzás esetek bejelentését is. a körzeti orvosok naponta jelentik az illetékes rendelőintézetnek, hány beteg fordult meg náluk influenzás panasszal, és közülük mennyi volt a szövődényes eset.

a járvány miatt elhalasztották az ugynevezett életkorhoz kötött kötelező védőoltásokat. ez a rendelkezés elsősorban a járványos gyermekbénulás elleni szűkebb védőoltásokra vonatkozik. a küjál ezért arra kéri a szülőket, hogy a kézhez vett oltási behívókat tekintve tárgytalannak. az oltásokra a járvány elmúltával kerül majd sor, és az új időpontokról minden érdekelt időben értesítést kap.

a megbetegedések számáról - mivel eddig bejelentési kötelezettség nem állt fenn - egyelőre nem lehet pontos képet kapni. a járványra jellemző egyéb jelzőszámok azonban az utóbbi két napon jelentősen emelkedtek. főleg az iskolás gyermekek körében nőtt a megbetegedések száma, akik a tavalyi járványból meglehetősen ki maradtak és így nem szereztek védettséget. az iskolai hiányzások arányszáma a járványmentes időben szokásosnak többszörösére ugrott fel. a járványos időszakra jellemző méreteket öltötték a kórházba szállítások is. hétfőn és kedden naponta mintegy 200 beteget vittek kórházba, javarészt szövődényes influenzával. az orvoshívások száma is megnőtt.

az orvosi megfigyelések egyébként arról tanuszkodnak, hogy a járvány a megbetegedések túlnyomó többségében változatlanul enyhe lefolyású. a küjál arra figyelmezteti a közönséget, hogy aki lázas beteg, hívjon orvost és maradjon egyben, szigorúan tartsa magát az orvos utasításaihoz. ez biztosítja leginkább a szövődényes megelőzését és csökkenti a fertőzés továbbadásának veszélyét. saját és embertársaink érdekében a járvány idején mellőzzük a beteglátogatásokat is. /mt1/

13. 22/e

- 25 -

To 14⁰⁰

bb. 41. időjárásjelentés

mm/e hgy

1970. február 4.

a meteorológiai intézet jelenti 1970. február 4-én, 13 órakor:

változékony idő

az utolsó 24 óra folyamán kontinensünk középső részeinek időjárásában lényeges változás történt. az óceánról nagy sebességgel érkező enyhe, nedves levegő szerda hajnalra eljutott a balti- és a fekete-tenger térségéig. hatására a brit-szigeteken, nyugat-európában és a kárpát-medencében rendkívül változékony, sok helyen esős, enyhe az idő. a hőmérséklet napi csúcserkébe itt az évszaknak megfelelő, vagy annál 2-4 fokkal magasabb. a szovjetunió európai területének nagy részén szintén megkezdődött az enyhülés. az elmúlt napokban moszkva környékén a déli órákban is mínusz 25 fok körül volt a hőmérséklet, ezzel szemben ma reggel már ott is csak mínusz 8 fokot mértek. hazánkban kedden általában erősen felhős volt az idő, sok helyen havazott. a reggeli órákban az ország nyugati megyéiben áramló enyhe levegő hatására megkezdődött az enyhülés és a havazás esőbe ment át. a lehullott csapadék mennyisége általában csapadéknyom és 9 milliméter között volt. csengeren 10, balassagyarmaton pedig 11 millimétert mértek. a hőmérséklet napközben a dunántúlon általában plusz 3, plusz 8, délkeleten plusz 1, plusz 6, máshol csak 0, mínusz 4 fokig emelkedett. szerda hajnalra szeszélyes területi elosztásban általában plusz 1, mínusz 5, északkeleten mínusz 6, mínusz 12 fokig hűlt le a levegő.

ma délelőtt változóan felhős, párás idő volt, egy-két helyről csapadékot jelentettek. a hőmérséklet 11 órára általában plusz 1, plusz 4, miskolcon plusz 6, sopronban plusz 8 fokig emelkedett.

budapesten kedden a hőmérséklet napi középértéke 0,4 fok volt, 0,7 fokkal magasabb, mint a sokévi átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 7 fok volt, a tengerszintre átszámított légnyomás 756 milliméter, alig változik.

/folyt. köv./
14.05/e

- 26 -

bb. 41. /időjárás...folyt./e

várható időjárás csütörtök estig: változóan felhős idő, többfelé esővel, egy-két helyen hózáporral. időnként élénk, helyenként erős déli, délnyugati szél. napközben erős olvadás. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet általában plusz 2, mínusz 3 fok között, északkeleten mínusz 5 fok körül. legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön plusz 2, plusz 7 fok között.

a duna vízállása budapestnél 165 centiméter. /mt1/

...-

bb. 36. vízgazdálkodási és talajjavítási társulat alakult borsodban

vid-kz/tné/e bs

1970. február 4.

a miskolci és az ózdi járás több mint 50 közös gazdasága és több más érdekelt szerv részvételével megalakult a sajtó- és hangonyvölgyi vízgazdálkodási és talajjavítási társulat. ez borsod megye hetedik ilyen társulata. hatásköre mintegy 160 000 holdra, a megye egyik legmostohább talaju erózióknak kitétt területére terjed ki. legfontosabb feladatai közé a terület belvízrendezését sorolták. /mt1/

...-

bb. 37. vizsgálják az alföldi gáz- és olajkitörések okait

vid-kz/tné/e bs

1970. február 4.

az alföldi szénhidrogén mezőkön az elmúlt másfél évben három esetben történt olaj- és gázkitörés. az algyői 168-as számú kutnál csaknem egy hónapig tartó munkával sikerült csak az elemi erővel feltörő olajat megfékezni. a kár becsült értéke megközelítette a 10 millió forintot. a kitörések okainak eddigi vizsgálatai nem adtak egyértelmű választ, ezért a szolnoki kerületi bányaműszaki felügyelőség javaslatára az országos kőolaj- és gázipari tröszt gáz- és olajkitörési kísérletekre adott engedélyt. e célra a szegedi szénhidrogén-medence egyik száz méter mélységű kutját jelölték ki. az érdekes kísérlet-sorozat megkezdődött. első alkalommal az égő olajkut technikai mérését végezték el a szakemberek. a második gyakorlaton azt vizsgálják, hogy - téli hőmérsékleti viszonyok között - mennyiben okozhat olaj- vagy gázkitörést a belső nyomás és a külső reaktív erő. a kísérletektől azt várják, hogy elegendő tapasztalatot szolgáltatnak újabb kitörések megakadályozásához. /mt1/

...-

14. 10/e

- 27 -

bb. 33. magyar közreműködés az első európai vízgazdálkodási kézikönyv elkészítéséhez - dégen imre az egb vízgazdálkodási bizottságának üléséről

t sb/lk/e ie hgy

1970. február 4.

hazatért genfből a magyar vízügyi küldöttség, amely dégen imre államtitkárnak, az országos vízügyi hivatal elnökének vezetésével részt vett az európai gazdasági bizottság legfiatalabb ágazati testülete, a vízgazdálkodási bizottság első ülésén. a vízgazdálkodási bizottság ezzel a csaknem egyhetes tanácskozással - tulajdonképpen alakuló üléssel - kezdte meg munkáját, amelyben 22 európai állam - köztük csaknem valamennyi szocialista ország - továbbá a mezőgazdasági és élelmezésügyi, az egészségügyi és a meteorológiai világszervezet, az unesco, a nemzetközi atomenergia ügynökség, valamint 12 egyéb nemzetközi tudományos szervezet képviselői vesznek részt. dégen imre államtitkárt fogadta a. i. alekszandrov, az egb főtitkárhelyettese.

az mti munkatársának dégen imre többek között a következőket mondotta a vízgazdálkodási bizottság programjáról, munkájáról:

- a vízgazdálkodási bizottság célja, hogy az egb legfontosabb törekvéseinek megfelelően, a műszaki és tudományos kapcsolatok fejlesztése útján olyan össz-európai vízgazdálkodási együttműködést alakítson ki, amely fokozottabban segítheti a víznek, ennek a fontos természeti kincsnek ésszerű, gazdaságos felhasználását, a természeti környezet védelmét, a hosszútávú tervezés megalapozását. a bizottság genfi ülése különösen behatóan tárgyalt a vizek - a folyók, a tavak és a tengerek - további szennyeződésének megakadályozásáról. többek között a váratlan olajszenyeződés eltávolítására az árvízvédelemhez hasonló készenléti szervezetek felállítását javasolta. ismeretes, hogy nálunk is milyen jó szolgálatot tett a napokban a zalába került olaj gyors eltávolításánál egy ilyen szervezet, az ovh-vízminőségi felügyelet. a tanácskozás foglalkozott a szennyvíziszap kezelésének és a mezőgazdaságban használt mérgező vegyszerekkel okozott károk megelőzésének módszereivel, automatikus vízminőségvizsgáló állomások felállításával és sok más fontos kérdéssel. ebben a vonatkozásban is jó példával szolgált a kgst-országok vízgazdálkodási együttműködése, amelynek keretében sok értékes módszert alakítottak ki a vízminőségének védelmére és a vízkészletek gazdaságos hasznosítására. /folyt.köv./
14.25/e

- 28 -

Tóth

bb. 33. /magyar közreműködés...folyt./e

- magyarország is jelentősen hozzájárul a bizottságnak ahhoz a nagy vállalkozásához, amellyel elkészül európa első átfogó vízgazdálkodási kézikönyve. magyar és francia szakértők írják meg a könyvnek azt a fejezetét, amely a hasznosítható vízkészletek és a vízigények összehangolásának és a helyes egyensúly kialakításának módszereit foglalja össze. szovjet, belga és csehszlovák szakértők, továbbá olasz, lengyel és román szakemberek is közösen dolgoznak ki egy-egy fejezetet. a kézikönyv megjelenése előtt magyarország fogadja az egb vízgazdálkodási bizottságának szemináriumát, amely megvitatja és végleges formába önti a könyv teljes anyagát. - sok segítséget nyújtanak magyar szakértők a nemzetközi bizottság egyéb munkáihoz is. a bizottság első ülésén elismerést szerzett dr. szesztay károlynak, a vituki tudományos osztályvezetőjének, az egyik egb szakértő bizottság elnökének jelentése a vízkészletek és a vízigények felméréséről. magyarország vállalkozott annak a tanulmánynak az elkészítésére is, amely a vízkészletek szennyeződésének megakadályozását és csökkentését célzó közgazdasági szabályozó eszközök hatásának tapasztalatairól számol be. /mtl/

-.-

bb. 39. nem akadt elsődíjas pályamű - több terv felhasználásával épül a tabáni rácfürdő

t pr/gk/e zs hgy

1970. február 4.

szerdán a városházán kihirdették a tabáni rácfürdő tervezésére kiírt pályázat eredményét. gillner andor, a közmű- és mélyépítési főigazgatóság vezetője elmondotta, hogy a zsűri 37 pályamunkát bírált el, s miután maradéktalanul egyik sem oldotta meg a feladatot, első díjat nem adott ki. három munkát részesítettek - rangsorolás nélkül - egyaránt 60-60 ezer forintos díjban, további három kollektív tervet megvették, hét tervezőcsoport pedig költségtérítésben részesült.

a pályázók feladata az volt, hogy a ma is működő tabáni rácfürdő helyére tervezzenek olyan, minden igényt kielégítő gyógyfürdő-termál- és uszoda komplexumot, amely a későbbiekben átveheti a meglehetősen zsúfolt gellért-fürdő vendégeinek egy részét. a vállalkozóknak nem volt könnyű dolguk, mert a fürdő épületének igazodnia kell a tabán sajátos terepvonulatához, nem csorbíthatja a hangulatos városképet, s magába kell olvasztania a rácfürdő meglevő, műemlékjellegű részeit. a bíráló bizottság előnyben részesítette azokat a megoldásokat, amelyek megfelelően elkülönítették a fürdő gyógyászati részét, megtalálták a termálfürdő, a kádfürdő és az orvosi osztály helyes kapcsolatát. /folyt.köv./
14.38/e

- 29 -

Tóth

bb. 39. /nem akadt elsődíjas...folyt./e

noha eredeti formájában egyik tervezett épület sem építhető fel, a megvásárolt munkák ötleteit felhasználva alakítják majd ki a rácsfürdő végleges formáját.

a díjazott pályamunkák jónéhány érdekes elképzelést tartalmaznak. az egyik terv például az uszodarészt az emeletre helyezi, míg egy másik a dombvonulatba süllyeszti. a fürdőépület teraszos elrendezését többen is javasolják, s akadt olyan elképzelés, amely szerint a gellérthegy oldalába kellene beépíteni a fürdő víztároló részét. /mt1/

bb. 40. mély részvétellel búcsúztatták mézváros ferenc nyugdíjas újságírót

t vt/tr/e zs hgy

1970. február 4.

szerdán a farkasréti temetőben mély részvétellel búcsúztatták mézváros ferenc nyugdíjas újságírót. a hamvasztás előtti végső tisztességadásán a hozzátartozókon kívül ott voltak az elhunyt munkatársai, barátai, tisztelői, a kormány tájékoztatási hivatalának és a magyar újságírók országos szövetségének képviselői. a muosz vezetősége és tagsága nevében réti zoltánné mondott búcsuszavakat. a rokonok, barátok, kollégák, ismerősök és tisztelők nevében majdik zoltán, a tájékoztatási hivatal munkatársa búcsúzott az elhunytól, aki hosszú évekig tevékenykedett a magyar távirati irodában, majd a kormány tájékoztatási hivatalában dolgozott nyugalmabavonulásáig. /mt1/

bb. 43. megemlékezés vándor sándor halálának 25. évfordulójáról

1 vt/lk/e zs hgy

1970. február 4.

a fasizmus áldozatául esett kommunista zeneszerző, vándor sándor halálának 25. évfordulója alkalmából a vándor-kórus régi és jelenlegi tagjai vasárnap délelőtt 11 órakor koszorúzás ünnepséget rendeznek a kerepesi temetőben. a megemlékezésen hantós jános, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnökhelyettese mond beszédet. /mt1/

14.43/e

- 30 -

70/1515

bb. 42. konjunktúra a szerszámgépek piacán - tovább erősítették külföldi pozícióikat a szerszámgépipari művek termékei

t vt/lk/e zs hgy

1970. február 4.

kuti lajos, a szerszámgépipari művek vezérigazgatója szerdán tájékoztatta az újságírókat a vállalat munkájáról és tervéről. elmondotta, hogy termékeik iránt ugrásszerűen megnőtt a külföldi kereslet, tavaly 36 százalékkal növelték tőkés exportjukat, s jelentős mennyiségű árut szállítottak a szocialista országokba is.

a szerszámgép-piacon 1962 második felében konjunktúrális szakasz kezdődött, és ez előreláthatólag még évekig tart. a kereslet folyamatosan növekszik, 1970-re és 1971-re 20-25 százalékkal több gépet tudnának eladni, mint amennyire a korlátozott kapacitásuk miatt rendelést felvehettek. tovább erősödtek a vállalat állandó piaca csehszlovákiában, az ndk-ban, a szovjetunióban, kínában, az ndk-ban, olaszországban, ausztriában, svédországban, törökországban és brazilban. időközben kialakultak ugynevezett tartalék-piacok is, például lengyelországban, görögországban, kanadában, kolumbiában és peruban, ahol egyelőre csak kisebb mennyiségű árut adnak el, de üzleti kapcsolataikat igyekeznek jó minőségű áruk szállításával tartóssá tenni. az utóbbi időben kanadából már jelentősebb rendeléseket kaptak kis- és közepesrejtű esztergákra.

jelentős nemzetközi kooperációs megállapodásokat is aláírtak. a technoimpex, a csapal művek szerszámgépgyára és egy mexikói cég közreműködésével magyar-mexikói közös vállalatot hoztak létre, amely 50-50 százalékos magyar, illetve mexikói alaptőkével a közeljövőben kezd meg működését. e vállalat magyar gyártmányú szerszámgépeket hoz mexikóban forgalomba, később pedig magyar licenc alapján maga is előállít ilyen berendezéseket.

kuti lajos elmondotta, hogy a magyar szerszámgépek exportja igen gazdaságos, sem a szocialista, sem a tőkés országokba szállított gépekhez nem igényelnek állami dotációt. bár a gépek exportja a vállalat számára nagyobb nyereséget hoz, mintha ugyanazokat a gépeket itthon értékesítené, a belföldi piac igényeit is igyekeznek kielégíteni. éppen a hazai feldolgozóipar kívánságára kifejlesztik a legkorszerűbb numerikus vezérlésű tárcsa- és tenalyeszterga-családot, a hasonló vezérlésű revolvertejes marógépeket és szerszámkészítőket. ezeknek az üzemszerű gyártása valószínűleg hamarosan indulhat meg. /mt1/

08.33/e

- 31 -

70/1525

bb. 44. mit kap tatabánya 1970-ben - a városi tanács vb ülése
vid/kz/e hgy 1970. február 4.

a tatabányai városi tanács végrehajtó bizottsága szerdai ülésén az ezévi városfejlesztési terveket vitatta meg és hagyta jóvá. az év végéig 760 új lakás készül el a bányászvárosban, csaknem 300 lakás építéséhez pedig hozzákezdenek. a korszerű, összkomfortos háztömbök zömét ebben az évben is a gerecse-hegység lábánál elterülő tiszta levegőjű újvárosban létesítik. a többi között befejezik két új abc-áruház, egy 250 személyes óvoda, egy 120 személyes bölcsőde és a köjfűl reprezentatív új székházának építését is. az újváros kialakulóban lévő főterén korszerű üzletsort nyitnak. jelentősen javítják a nagykiterjedésű kertváros kommunális ellátását. ez a bányásztelepülés a többi között új gyermek körzeti orvosi rendelővel és egy 84 személyes leánynevelő intézettel gyarapodik.

a város utjainak korszerűsítésére 7 millió forintot költenek. befejezik a mintegy 9 millió forintos költséggel épülő vízlevezető védőárkok építését. ennek hiányában ugyanis a gerecse-hegységből lezuduló csapadék rendszerint elönti újváros utjait, s ezzel nyaranként többszáz ezer forintot kárt okoz. az idén adják át az ó- és az újváros között 34 millió forintos költséggel létesülő távhővezetékét. új autóbuszok és taxik forgalomba állításával számottevően javítják a bányászváros közlekedését is.

a végrehajtó bizottsági ülésen hangsúlyozták, hogy bár több épület átadási határideje egy, sőt két évvel is elhúzódott, az idei fejlesztési tervek megvalósításával teljesítik a harmadik ötéves terv célkitűzéseit. /mti/

bb. 45. tél bugacon

vid-kz/tné/e hgy

1970. február 4.

a kora tavasztól késő őszig forgalmas bugac pusztán a tél sem eseménytelen. az egyre közkedveltebb idegenforgalmi vidéken megkezdtek a felkészülést a szezonra: a városföldi állami gazdaság gyarapítja a híres magyar szürke gulyát. az idén már több mint 100 „villásszarvut” láthatnak majd a pusztára érkező hazai és külföldi vendégek. érdekesség lesz a magyar pulitenyészet. a szabadtéri pásztormúzeum látványos őseink háziállatával - pödrött szarvu rackanyájjal - egészítik ki. a pusztai csikóstanyán új produkcióval készülnek az idegenforgalmi idejnyre. napon-ta járattják a sárga ménest is és a tavalyinál több lovat törnek be nyereg alá. az első idei vendégek áprilusra jelezték érkezésüket. /mti/

15.00/e

- 32 -

Tb 15²⁵

e m b a r g ó 1970. február 4-én 16.00 óráig!!!

bb. 54. nszk-politikusok látogatása budapesten

hgy/e

1970. február 4.

hans-jürgen wischnewski, a német szociáldemokrata párt országos ügyvezetője, parlamenti képviselő és eugen selbmann, a szociáldemokrata párt parlamenti frakciójának külpolitikai tanácsadója 1970. február 1-4 között nem hivatalos látogatást tett budapesten.

a szociáldemokrata párt képviselői a magyar országgházban találkoztak komócsin zoltánnal, az országgyűlés külügyi bizottsága elnökével, az mszp politikai bizottsága tagjával, és eszmecserét folytattak nemzetközi kérdésekről.

a német szociáldemokrata párt képviselőit fogadta péter jános külügyminiszter.

hans-jürgen wischnewski és eugen selbmann látogatást tettek a külkereskedelmi minisztériumban, ahol megbeszélést folytattak szalai béla miniszterhelyetttel. /mti/

bb. 47. magyar-szovjet kishatármenti árucseré

vid/ké/tné/e hgy

1970. február 4.

kishatármenti árucseré-egyezményt kötöttek szabolcs-szatmár megye szervezetetei a szomszédos kárpát-ukrajnai szervezetekkel. az egyezmény keretében mindkét fél saját területén hiánycikkek számító árukat vásárol. az első ilyen közvetlen importszállítmány szerdán érkezett meg szabolcs-szatmár megyébe. többek között kishatármenti kaptak a szabolcsi szervezeteti boltok, a következő szállítmánnyal pedig ablaküveg érkezik. a szabolcsi szervezetetek többek között lábbelit, férfi és női ruházati cikkeit szállítanak kárpát-ukrajnába. /mti/

15.10/e

- 33 -

Tb 15²⁵

bb. 46. dr. klaus dieter arndt

sz/lk/bzs 1e hgy

1970. február 4.

az nszk gazdasági minisztériumának államtitkára, aki a német gépipari egyesülés budapesti műszaki hete alkalmából látogatott hazánkba, szerdán elutazott budapestről. /mti/

-.-.-

bb. 50. elhárították a balatont fenyegető veszélyt

vid/kz/iné/bzs hgy

1970. február 4.

a nyugat-dunántuli vízügyi igazgatóság vízminőségvédelmi alakulatai egyhetes megfeszített munkával elhárították azt a veszélyt, amely a zala folyó nagyarányú olajszenyeződése miatt fenyegette a balatont. áldozatos munkájuk eredményeként nem került olaj a tó vizébe. nem fenyegető veszély a keszthelyi öböl élővilágát, s a védekezésben résztvevők tapasztalatai szerint nem érte károsodás a zala folyó élővilágát sem. az olaj ugyanis a víz felszínén lebeg, a halak és más állatok viszont a mederfenéken telelnek.

a közvetlen veszély elhárítása után a védekezést tovább folytatják. zalaapáti és a zala folyó torkolata között eddig összesen 10 védelmi gátrendszert építettek ki. dereglyékről, motorcsónakokról folyamatosan hidrofobizált perlitet terítenek a folyó szennyezett felületére, s folyamatosan „lehalásszák”, a perlit által megkötött olajat, amit aztán a part mentén elégetnek. megállás nélkül dolgoznak, hogy a munka szempontjából előnyös alacsony vízállást kihasználják. felkészültek arra is, hogy a partmenti növényzetre lerakódott olajat eltávolítsák: e célra uszóműre szerelt vízágyut használnak majd.

szerdán az országos vízügyi hivatal gépe ismét ellenőrző repülést hajtott végre a zala folyó és a keszthelyi öböl felett. az mti munkatársa a gépről rövid rádióbeszélgetést folytatott pásztó péterrel, a védekezés irányítójával. pásztó péter megerősítette: nincs olaj a balatonban és a folyamatban lévő védekezés ki is zárja ennek a lehetőségét. a zala folyón ugyan még meglehetősen nagy összefüggő „olajlepenék”, találhatóak, de a kitűnően bevált hidrofobizált perlittel a hét végére a zömét ennek is eltávolítják. ha egy hirtelen olvadással járó vízszint-növekedés következne be, az sem okozna különösebb zavart, mert a műszaki csoportnak rendelkezésére állnak mindazok az eszközök, amelyekkel ezt ellensúlyozhatják. /mti/

-.-.-

15.35/bzs

- 34 -

MA 16⁰⁰

bb. 48. magyar-angol kereskedelmi tárgyalások kezdődnek

i sz/mm/bzs 1e hgy

1970. február 4.

antalpéter tibornak, a külkereskedelmi minisztérium főosztályvezetőhelyettesének vezetésével csütörtökön magyar kereskedelmi küldöttség utazik londonba, az angol fővárosban február 9-én kezdődő kereskedelmi vegyesbizottsági tárgyalásokra.

x x x

a vegyesbizottság az 1968 februárjában aláírt magyar-angol hosszulejőratu, öt évre szóló kereskedelmi szerződés alapján alapítja meg az 1970-ben cserélendő áruk kontingenseit. az 1972. december 31-ig érvényes hosszulejőratu megállapodás kontingenslistákat is tartalmaz, mégis évente összeül a vegyesbizottság, hogy megvizsgálja a kereskedelemfejlesztés újabb lehetőségeit, s a módosítások általában a kontingensek emelését eredményezik.

1958-tól 1968-ig számottevően bővült a magyar-angol kereskedelem: a magyar export több mint a háromszorosára, az import négyszeresére emelkedett, az utóbbi két évben azonban nem változott lényegesen. nagy-britannia magyarországot nyugat-európai kereskedelmi partnereinek sorában a negyedik helyet foglalja el.

angliavolt az első nyugat-európai ország, amely a szocialista országoknak 1964-ben részleges liberalizációt nyújtott, vagyis eltörölte több árucikk bevitelének mennyiségi korlátozását. ez az angol liberalizáció azonban a magyar export összetétele miatt az angliába irányuló magyar kivitelnek csupán 45-50 százalékát érintette. az angol gazdasági helyzet következtében tett belső import-megszorítások főként azokra az árucsoportokra vonatkoztak, amelyben magyarország is exportőr. az angliába irányuló magyar kivitel egyharmadrésze könnyűipari termék, textil, cipő, bőr, áru. a kivitel másik nagy csoportját, mintegy felét a mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek képezik, ezek közül említésre méltó a bacon, a sonka, a huskonzerv, a friss és konzervált gyümölcs és főzelékféle. a gépek és berendezések csekély mértékben részesednek az angliába irányuló magyar kivitelben. az angliából származó behozatalban már tekintélyes helyet kapnak a gépi ipari berendezések, az utóbbi években főként akkor képviselnek nagyobb összeget, amikor egy-egy komplett gyárberendezést vásárolt a magyar ipar. angol gépeket szerzett be többek között a polietilén-gyártáshoz és a péti nitrogénművek rekonstrukciójához. számos magyar textilgyárban szintén dolgoznak angol gépek.

a kereskedelmi körök és a kölcsönösen létrehozott kamarai tárgyalások egyaránt szorgalmazzák a két ország közötti kereskedelem és a gazdasági együttműködés más formáinál a még kihasználatlan lehetőségek felkutatását. /mti/

16.00/bzs

- 35 -

MA 16²⁰

bb 52. jubileumi népfrent-akció bács-kiskun megyében

vid/fm bh hgy

1970. február 4.

kecskeméten szerdán ülést tartott a hazafias népfrent bács-kiskun megyei elnöksége. az ülésen akcióprogramot hagytak jóvá, amelyben felhívják a megye lakosságát a települések szépítésére, rendezésére. hangsúlyozták megvannak a feltételei annak, hogy felszabadulásunk 25. évfordulója alkalmából a megyében demonstratív megmozdulássá váljon a községeket, városokat gyarapító, szépítő társadalmi munka. az elnökség javasolta valamennyi népfrentbizottságnak, hogy a helyi tanácsokkal közösen szervezzenek társadalmi munkanapokat, utcák és kerületek közötti versenyeket, hozzák rendbe a felszabadulási emlékműveket, környezetüket pedig díszítsék fákkal, cserjékkel és virággyakkal./mti/

bb 49. koszorúzás Lőrincz sándor ezredes sírjánál

k vt/gg zs bh hgy

1970. február 4.

a személyi kultusz idjén elkövetett törvénysértések áldozataként esett Lőrincz sándor ezredes sírját születésének 60. évfordulója alkalmából szerdán a farkasréti temetőben katonai tiszteletadással megkoszorúzták. a honvédelmi minisztérium képviselőiben imre gábor, sárdy tiber és peati endre vezérőrnagyok helyezték el a hegyelet virágait. a hozzátartozók nevében özvegy Lőrincz sándorné és winkler péterné, született Lőrincz judit - koszorúzott./mti/

bb 51. Üveg-irányvonal

vid-kz/tné hb hgy

1970. február 4.

a pécsi máv igazgatóság kezdeményezésére az orosházi üvegyár külön irányvonattal szállítja az üres üvegeket a szigetvári konzervgyárnak. az első 40 vagonos irányvonattal összesen 920 ezer üveg érkezett a gyárba a feladási helytől a rendeltetési állomásig tolatás nélkül, zárt egységben. a hatalmas szállítmányból mindössze 200 üveg ment tönkre s ez is inkább rejtett csomagolási hibának tulajdonítható. hasonló szállítmány részletekben történő továbbítása esetén legalább 3 ezer üveg törött el. a kedvező tapasztalatot a máv igazgatóság a többi üvegyáraknak is figyelmébe ajánlotta./mti/

- 36 -

16.00 bh
M 1620

vbb 60. megválasztották az akadémia új tagjait - befejező-

tek az osztályülések

t ms/tz-lk szb zs hgy

1970. február 4.

szerdán, az akadémiai közgyűlés második napján délelőtt befejeződtek a tudományos osztályok ülései. ezuttal négy tudományos osztály ülésezett. a nyelv- és irodalomtudományi osztály ülésén ortutay gyula akadémikus elemezte az elmúlt évek eredményeit. majd az osztály körében tartozó tudományterületek fejlesztési terveit összegezte. ezek sorában foglalkozott a kelet-európai szocialista országok kulturális, történelmi, filológiai kérdéseit összefogó kutatásokkal, a magyar nagy szótár megalkotásának feltételeivel, a zenetudományi intézet létrehozásával és azokkal a témákkal, amelyek megoldása csak kollektív összefogás révén lehetséges. végül rámutatott az elmúlt negyedszázad nagy eredményeire, köztük a magyar nyelvtudomány, irodalomtudomány, népzene-kutatás, néprajz, folklórisztika és különböző filológiai szakok nemzetközileg is elismert munkásságára.

a műszaki tudományok osztálya vezetőségének beszámolójában bogár géza akadémikus, osztálytitkár megállapította, hogy a műszaki tudományokkal foglalkozó kutatóhelyek általában teljesítették eredeti feladataikat. a kisebb lemaradásokat a laboratóriumi feltételek és a kellő anyagi fedezet hiánya, a munkarendellátottsági problémák, illetve a megrendelt műszerek és berendezések késedelmes beérkezése okozta. a kutatások eredményei nemcsak arányban állnak a rájuk fordított szellemi és anyagi erővel, hanem több esetben kiemelkedő tudományos jelentőségűek, nem egyszer hasznosításuk folyamatban van, de még mindig nem sikerült elérni, hogy a tudományos eredmények gyorsan hozzák meg gyümölcsüket a termelés területén is. az új gazdasági irányítási rendszer hatására azonban a kutatóhelyek egyre inkább olyan feladatokat tűznek maguk elé, amelyek szoros kapcsolatban vannak a gyakorlat igényeivel.

a gazdasági- és jogtudományok osztályának ülésén a vezetőség beszámolóját előterjesztő friss istván akadémikus az akadémia körébe tartozó társadalomtudományi intézetek jelentős fejlődéséről adott számot. megállapította, hogy az osztály eredményes munkáját nagyban elősegítette az a demokratikus légkör, amelyben a különböző tudománypolitikai kérdéseket megvitatták. ennek a jó hagyománynak az ápolása különösen fontos a szervezeti reform után, amikor előtérbe lép az osztály tudományos testületi tevékenysége.

/folyt.köv./

16.15/szb

-37-

M 1630

1bb 60. /megválasztották az... 1. folyt./-szb

szükségessé válik az osztályhoz tartozó bizottságokkal a kapcsolat megerősítése, a tudományos irányítás intenzívebbé tétele. elismerőleg szólt arról, hogy az osztályhoz tartozó intézetek jelentős szerepet vittek az akadémiai reform előkészítésében.

a biológiai tudományok osztályának ülésén szentágothai jános akadémikus, osztálytitkár elismeréssel szólt az állam jelentős anyagi támogatásáról, amely lehetővé tette hazánkban a biológiai alapkutatások nagymérvű fejlődését. a kutatóbázis ki szélesedett, a kutatás szintje számos területen elérte a nemzetközi színvonalat. a fejlődés fontos lépése lesz a szegedi biológiai kutató telep felépítése és megszervezése. felhívta a figyelmet arra, hogy a fejlesztésben a kutatók számának növelésénél fontosabb a kutatások optimalizálása, a korszerű műszerezettség, a nagyértékű műszerek minél intenzívebb kihasználását célzó együttműködés, a belső átcsoportosítás és a kutatók egészséges fluktuációjának lehetővé tétele.

hangsúlyozta, hogy a mennyiségi fejlesztést a nemzetközileg elismert eredményeken túl további minőségi változásnak kell követnie. a korszerű és tudatosan fejlesztett irányok mellett változatlan a hagyományos szakterületek fontossága, amelyek az ember természetes környezetének egyensúlyát és higiéniáját hivatottak biztosítani. ezért küzdeni kell az ezeken a területeken tapasztalható lemaradás behozásáért. végül hangsúlyozta az anyagi és a szellemi kapacitások koncentrálásának, az intézetek megerősítésének és a tanszéki kutatások fokozott támogatásának jelentőségét.

délután az akadémia közgyűlése megtartotta első zárt ülését. az elnök, rusznák istván kegyeletos szavakkal emlékezett meg constantin i. parhon ~~román~~ akadémikusnak, a neves endokrinológusnak, a magyar tudományos akadémia tiszteleti tagja, valamint budó ágoston, buza lászló, fekete lajos, manninger rezső, rényi alfréd és varga ottó akadémikus, obermayer ernő és vajda imre levelező tag elhunytáról. a közgyűlés néme felállással tiszteltgett a kiváló tudósok, tagtársak emlékének.

/folyt.köv./

16.20/szb

NA 1650

-38-

bb 60. /megválasztották az... 2. folyt./-szb

ezután megválasztották az akadémia új tiszteleti, rendes és levelezőtárgjait. tizennyolc nemzetközi hírű tudóssal gazdagodott az akadémia tiszteleti tagjainak névsora. az új tiszteleti tagok a.p. alexandrov, szovjet akadémikus, fizikus, a.t. balevski, bolgár akadémikus, metallográfus, h. daszkalov, ulgár akadémikus, paradicsomnemesítő, t.sz. hacsaturov, szovjet akadémikus, közgazdász, v. hriztov, bolgár akadémikus, geodéta, e.e. itkonen, finn akadémikus, nyelvész, m.v. keldis, szovjet akadémikus, matematikus, kürti miklós, a royal society tagja, magyar származású angol fizikus, a. lwoff, francia akadémikus, nobel-díjas rákkutató, s. milcu, román akadémikus, endokrinológus, c.d. nenitzescu, román akadémikus, vegyész, r. nevalinna, finn akadémikus, matematikus, g. novak, jugoszláv akadémikus, történész-régész, t. orlowski, lengyel akadémikus, nefrológus, b. rincsen, mongol akadémikus, nyelv, irodalom, néprajzkutató, p. savic, jugoszláv akadémikus, atomfizikus, bo vahlquist, svéd haematológus professzor és n.m. zsavoronkov, szovjet akadémikus, vegyész.

az akadémia rendes tagjaivá választották csanádi györgy, egyed lászló, fejes toóth lászló, földi zoltán, hadrovics lászló, kerpel-frónius ödön, kovács k. pál, lakó györgy, láng géza, máthé imre, pach zsigmond pál, szalai sándor, széchy károly és zólyomi bálint eddigi levelező tagokat.

új levelező tag lett: ádám györgy, bálint péter, ~~batta~~ györgy, belák sándor, béll béla, császár ákos, cselőtei lászló, flerkó béla, gáspár rezső, gerevich lászló, hajdu péter, harmatta jános, jánossy andor, kézdi árpád, király istván, knoll józsef, kurnik ernő, lapis károly, lempert károly, mártia ferenc, marx györgy, prohászka jános, stefanovits pál, szabó jános, szántay csaba, szauder józsef, szendy károly, tarján imre, tétényi pál, tüdős ferenc, weltner andor és zsidmond lászló, valamennyien a tudományok doktorai.

az új levelező tagok megválasztásuk után már szintén részt vesznek a közgyűlés munkájában.

végül a zárt ülésen jelölő- és szavazatszámoló bizottságot küldtek ki a csütörtöki tisztújítás előkészítésére. /mt1/

16.25/szb

MF 1715

-39-

bb. 53. felszabadulási emlékkiállítás, krudy-emlékszoba létrehozása - a szabolcsi múzeumok terveiből

vid/fm/bzs hgy

1970. február 4.

megtárgyalták és jóváhagyták a szabolcs-azatmár megyei múzeumok idei munkaprogramját. a múzeumok érdekes kiállítások megrendezésével járulnak hozzá a felszabadulás 25. és Lenin sz. letésének 100. évfordulójának méltó megünnepléséhez. a nyíregyházi múzeumban rendezik meg a megye felszabadulásának történetét ismertető kiállítást. emellett ugyanebből a témakörből előkészítanak egy vándortárlatot is, amelynek anyagát a községekben mutatják majd be. több helyen nyitnak kiállítást Lenin életéről és munkásságáról.

az idei munkatervben szerepel a sóstói falumúzeum építésének megkezdése, a már megszervezett népi építészeti emlékek betelepítése. nyíregyházán krudy gulya-emlékszobát rendeznek be, s az ehhez szükséges buterek, dokumentumok, relikviák máris rendelkezésre állnak. egy részüket krudy zuzsa, az iró leánya adományozta a múzeumnak. /mt1/

bb. 55. „ a tudomány eredményei jussanak el a barázdákig,„ - sajtótájékoztató a népfront mezőgazdasági munkaprogramjáról

t tf/gk/bzs zs hgy

1970. február 4.

a hazafias népfront országos elnöksége mellett működő mezőgazdasági szakbizottság az idén felméri a háztáji gazdálkodás, a zártkertek és a kiskertek helyzetét, napirendre tűzi a munkás-paraszt szövetség erősítésének időszerű teendőit, foglalkozik azokkal, miképpen tölthetik hasznosan szabad idejüket a mezőgazdasági dolgozók és górcső alá veszi a falusi egészségügy fejlesztésének, a vidéki lakáskultúra fellendítésének lehetőségeit. a várhatóan széles körű tájékoztató alapján a népfront helyzetjelentést készít, javaslatokat terjeszt a tájékoztatói körökben az illetékes párt- és állami szervek, társadalmi szervezetek elé. mindezt szerdai sajtóértékelésen közölte a hazafias népfrontnál bencsik István professzor, a mezőgazdasági bizottság elnöke. részt vett a tanácskozáson dr. román páll, az mszmp gazdaságpolitikai osztályának helyettes vezetője is.

16.20/bzs

- 40 -

MF 17²⁰

bb. 55. /,, a tudomány eredményei ... i. folyt./bzs

a témák számát illetően szerény, a részletek tekintetében viszont rendkívül gazdag a program. a munkás-paraszt szövetség aktuális dolgairól szóló beszámolót dr. dimény Imre mezőgazdasági és élelmiszerügyi minisztertől kapja majd a bizottság. a vitára becsatálkozik kifejtik, hogy a szövetség nemcsak szelleméhez a napi gyakorlat úgy is adja a tartalmát, hogy a munkások és a parasztlakosok között csöndösen ismerjék meg egymás munkáját, konkrétan az egyes területek helyeken és a népgazdaságban való részvétel szempontjából i. a háztáji és a házkörűli gazdaság jelentőségét szintén nem csak szemlélyi, egyéni szempontból kell felfogni, hanem úgy: milyen hányadot képvisel az élelmiszerkereskedelemben, a piacon. a szabad idő eltöltésében - a népfront-aktivisták véleménye szerint - fontos szerepet tölthetnek be a térszerek kulturális bizottságai, az egyre másra alakuló öntevékeny együttesek, önképző körök. a falusi lakáskultúra tágabb értelemben a házak modern títusterveit, sőt az új településtípusok kialakítását is magában foglalja.

operatív munkabizottságok ismüködnék a népfront mezőgazdasági szekciójának égisze alatt. az agrárpolitikai munkacsoport programjába vette a negyedik öt éves terv előzetes ismertetését a mezőgazdasági lakosság szémszögéből és körében. egymásik csoport a térszertagság „előregedéseket, problémáival foglalkozik, megint más kollektíva a termelőszövetkezetek melléküzemági tevékenységét vizsgálja meg. a szakirodalmi munkacsoport azt szorgalmazza, hogy a tudomány eredményei, a mezőgazdasági kiadványokban publikált friss ismeretek „jussanak el egészen a barázdákig,„ váljanak a munkának ugyanolyan fontos eszközzé, mint bármelyik klasszikus mezőgazdasági szerző.

arról is említést tett bencsik István, hogy a népfront mezőgazdasági szakemberei országjáró tanulmányutakkal biztosítják az alapos tájékozódást. többek között látogatást tesznek a keleti helyi agrártudományi főiskolán, főlkeresnek gyümölcs- és zöldségtermesztéssel foglalkozó térszereket bács, illetve heves megyében. /mt1/

x ---

16.48/bzs

- 41 -

MF 17²⁵

bb. 56. kiállítás francia szakkönyvekből

t tf/gk/bzs zs hgy

1970. február 4.

csütörtöktől francia műszaki könyvek, tudományos kőtetek és szakfolyóiratok kiállítását láthatja a közönség a Liszt ferenc téri könyvklubban. a szerdai sajtóbemutatón közölték, hogy mintegy 500 féle könyvet és 200 különböző folyóiratot küldött budapestre a francia tudományos és műszaki könyvek külföldi terjesztőinek szövetsége. a bemutató „házigazdáj”, a kultura külkereskedelmi vállalat és a magyar műszaki könyvkiadó. tanárok és diákok, kutatók és ipari szakemberek, mérnökök és könyvtárosok érdeklődésére számítanak a kiállításon, amelynek anyagában a matematikától az elektronikáig, az asztronómiától a vállalatvezetés, „művészetéig”, érdekesebbnél érdekesebb témákat idéznek a külföldünkben is tetszetős - francia nyelvű - kiadványok. valamennyi bemutatott könyv - az ákv, illetőleg a kultura útján - megrendelhető franciaországból

a budapesti bemutató viszonzásaképpen a tavasszal párizsban sorra kerülő nemzetközi szakkönyvkiállításon önálló kollekcióval szerepel majd a magyar műszaki és tudományos könyvkiadás.

február 14-ig - naponta 10 és 19 óra között - látható a könyvklubban a francia gyűjtemény, 35 szakkönyv vállalat termése./mti/

bb. 59. az arany-, gyémánt- és vasokleveles mérnökök köre

k tz/j /bzs ie hgy

1970. február 4.

kéri a legalább 50 éve valamelyik műszaki egyetemen vagy agráriskolán végzett mérnököket, hogy arany-, gyémánt-, illetve vasoklevelük megszerzése ügyében legkésőbb április végéig írásban forduljanak az illetékes dékáni hivatalhoz. további felvilágosítást a baráti kör ad./budapest, v., szabadság tér 17./ /mti/

17.00/bzs

...-

- 42 -

NA 1730

bb 63. ülést tartott a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága

t hi/j szb la

1970. február 4.

a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága szerdai ülésén a fővárosi népi ellenőrzési bizottság jelentése alapján - megvizsgálta a budapesti közlekedési vállalat munkáját, a különböző üzemágak tevékenységét, a forgalom alakulását. a bkv te átkeny-ségét jól jellemzi egyetlen adat: a vállalat naponta 4,5 millió utast szállít járművein. megállapították azt is, hogy 1965-ös viszonyítva a múlt évben az utasszám több mint 10 százalékkal nőtt, ugyanakkor a férőhely-lehetőség csak 2,4 százalékkal emelkedett. a növekvő forgalomhoz szükséges járműállományt a bkv nem tudja kielégítően biztosítani. ez különösen az autóbussz üzemágnál okoz gondot. a problémát még súlyosítja a megoldatlan munkaerőhelyzet. mindezek következtében - a korábbi évek forgalmi viszonyaihoz képest - romlott a fővárosi tömegközlekedés, - állapították meg az ülésen.

tanulságos tapasztalatokat nyújt a járműállomány helyzetéről, kihasználtságáról szóló statisztika. a kocsipark 1965 óta 1,6 százalékkal csökkent, ugyanakkor a férőhelyek száma - elsősorban a nagyobb befogadóképességű járművek számának növelésével - 8,2 százalékkal nőtt. jelenleg a bkv járművein - a korábbi 308 ezerrel szemben - 333 000 hely van. legnagyobb mértékben az autóbussz üzemág fejlődött, járművein a korábbi 95 000 helyett 120 000 utasnak jut hely. a villamosvasut változatlanul ugyanannyi utast tud szállítani, a helyiérdekűvasut kapacitása csökkent.

megállapította az ellenőrzés azt is, hogy az új konstrukciójú járművek egy része nem bírja el a növekvő forgalommal járó nagy igénybevételt. például az 1968 közepén forgalomba állított csuklós villamosok az első három hónapban az üzemidő 60 százalékát a javítóműhelyben töltötték, az Ikarus gyár autóbusszai közül 26-ot gyártási hiba miatt ki kellett vonni a forgalomból, stb.

a bkv munkaerőhelyzete változatlanul rossz. 1968-ban például a létszámnak csaknem a fele, a múlt évben több mint egyharmada cserélődött ki. a vállalat igyekszik javítani a helyzetet, egyelőre azonban csak az utánpótlás kiképzésében tudott eredményt elérni, mintegy 1000 iparitanuló felvételével.

/folyt.köv./

17.05-szb

-43-

NA 1730

bb 63. /Ülést tartott... 1. folyt./-szb

némi enyhülést hoztak a létszámhelyzetben a közelmúltban bevezetett bérintézkedések. januárban több mint 70 gépkocsivezetőt vettek fel, a létszámhiány azonban változatlanul fennáll, mert az idén újabb 119 járművel növekszik a bkv állománya.

feltárta a vizsgálat a műszaki munka hiányosságait is. gyakori, hogy a megrendelt alkatrészeket nem kapják meg a javítóműhelyek. például sebességváltó alkatrészek hiányában a múlt év harmadik negyedében rendszeresen 50-60 autóbusz állt. emiatt szinte gyakorlatiá vált a használható járművek „tulfuttatása”, tavaly az első félévben a 620-as típusú autóbuszok átlagosan 365 000 kilométert tettek meg a főjavításig, az előírt 250 000 kilométer helyett. ebből a szempontból lényeges javulást jelent majd, hogy a bkv erre az évre 327 autóbusz felújítására kötött szerződést külső vállalkozóval. nagy jelentőségű

lesz továbbá az óbudai autóbuszgarázs üzembe helyezése, ahol egy-két hónap múlva már 240 jármű karbantartását tudják majd ellátni.

megtárgyalta a végrehajtó bizottság a budapesti idegenforgalom fejlesztésének irányelveit is. elsőrendű feladatként említették a szállodai kapacitás növelését. a jelenleg rendelkezésre álló 6 847 szállodai hely nem éri el a felszabadulás előtti arányt. ezért a végrehajtó bizottság szükségesnek tartja a budapesti szállodaépítkezések meggyorsítását. különösen az olcsó bérű, komfortos, modern szállodák létesítését tartja célszerűnek. egyidejűleg gondoskodni kell a parkolási és szervis-lehetőségekről, s a szállodák közvetlen körzetében ki kell építeni az ipari szolgáltatások hálózatát.

a budapesti idegenforgalmi igazgatóság tervében több jelentős szállodaépítkezés szerepel. például a belvárosban két, egyenként 200 személyes, panziós ellátást nyújtó szálloda épül; a margitszigeti nagyszálló kiegészítéseként 300 ágyas gyógyszállót emelnek, a várban felépülő hilton szállodában 400, az emke szállóban 200, az új norma szállóban 400 vendégnek jut majd hely.

/folyt.köv./

17.13/szb

-44-

NA 1735

bb 63. /Ülést tartott... 2. folyt./-szb

külön feladat a kispénzü turisták étkeztetése. ennek megoldására a felépülő szállodák jellegének és színvonalának megfelelő éttermeket, eszpresszókat és bárakat rendeznek be. javítják a kirándulóhelyek ellátását is. a jános-hegy és a norma környékén étterem, a gúgger-hegyi kilátónál vendéglő és eszpresszó épül, korszerűsítik a dísznőfő-vendéglőt, bővítik a római parti vendéglátóhálózatot. növelik budapest gyógyfürdőinek idegenforgalmi vonzóerejét. ebből a szempontból különös jelentőségű az a kormányhatározat, amely a gellért szálló gyógyjelleget visszaváltja, s a gellért gyógyfürdőben eddig kezelt sztk-betegek részére a tabánban korszerű gyógyfürdő építését írta elő, továbbá a margitszigeten a régi fürdő helyén új gyógyfürdőt létesítenek a már említett 300 ágyas gyógyszállóval együtt.

foglalkozott a végrehajtó bizottság a gyermekélelmezés problémáival is. a xviii. kerületi kassa utcában 3000 adag ételt főző báziskonyha épül. a gyermekélelmezési vállalat a negyedik ötéves tervidőszakban mintegy 36 millió forint fejlesztési alappal gazdálkodhat, ehhez járul még a vállalat tavalyi és idei fejlesztési alapjából tartalékolható 13 millió forint. az új lakótelepeken a vállalat néhány olyan vendéglátóegységet kap, amelyek a lakosságon kívül a környékbeli iskolák napköziseinek étkeztetését is biztosítják. ilyen egységek épülnek a zuglói és az ujjalotai lakótelepen, valamint a vizivárosban.

tájékozódott a végrehajtó bizottság a budapesti neonosítási program végrehajtásáról is. ez a munka szorosan összefügg a felszabadulási évforduló előkészületeivel. a fővárosi neonberendezéseket gyártó vállalat tervei szerint április 4-ig csaknem 100 kisebb-nagyobb fényreklámot szerelnek fel a főbb utvonalakon. a belgrád rakpartra 12 tetőberendezés kerül, a baross téren ugyanennyi fényreklámot szerelnek fel, s hasonló módon „neonosítják”, a március 15. teret, a felszabadulás teret, a kigyó utcát, a kossuth lajos utcát és más főutvonalakat. /mt1/

17.25/szb

-45-

NA 1740

bb. 56. magyar javaslat a nemzetközi szabványosítási tanácskozáson

1/tz/rj 10 hgy

1970. február 4./mti/

az elmúlt napokban 24 ország küldöttsége és a szabványosítással foglalkozó különböző nemzetközi szervezetek képviselői tanácskoztak szabványosítási kérdésekről az európai gazdasági bizottság genfi ülésén.

tevékenyen vett részt a megbeszéléseken a magyar delegáció is, amelynek vezetőjét, Takács pált, a magyar szabványügyi hivatal elnökét az ülés alelnökévé választották. a magyar küldöttség javaslatot terjesztett elő a gáz- és olajvezetékek méreteinek és műszaki-biztonsági berendezéseinek, a gépkocsi üzemanyagok minőségének, a konténereknek, továbbá a levegő- és vízszennyeződés vizsgálati módszereinek nemzetközi szabványosítására. az értekezlet résztvevői ugyanis elhatározták azoknak a termékeknek stb. összehirdetését, amelyek szabványosításának hiánya megnehezíti a kereskedelmi forgalmat. /mti/

bb. 57. kiállítás-csere saigótarján és besztecebánya között

1/vid/rj fm hgy

1970. február 4./mti/

nógrád megyei és besztecebányai kulturális vezetők megállapodást kötöttek besztecebányán, azzal a céllal, hogy a szomszédos nógrád és a közép-szlovákiai kerület hagyományos kulturális kapcsolatát felelevenítsék, bővítsék. a megállapodás értelmében a besztecebányai galéria és a műcsarnok gondozásában március 8-án a saigótarjáni józsef attila művelődési központban megrendezik emil makovický szlovák grafikusművész tárlatát. viszonzásul még ebben az évben sor kerül besztecebányán három nógrád megyei képzőművész - iványi ödön, lóránt jános és czinke ferenc - kiállítására. /mti/

bb. 61. utcaseprőt gázolt egy szabálytalanul előző teherautó pécsen

vid/fmrj hgy

1970. február 4.

halálos közlekedési baleset történt szerdán pécsen, a mártirok útja s a vas gereben utca kereszteződésében. kovács ernő 27 éves pécsi lakos, a belkereskedelmi szállító vállalat teherautójának vezetője, szabálytalan előzés következtében hirtelen fékezett. a jeges úton a gépkocsi megcsuszott, nekivágódott az úttest szélénél és az éppen ott tartózkodó bereczki károly 49 éves pécsi lakost, a köztisztviselési vállalat dolgozóját, targoncájával együtt a járdára repítette. a szerencsétlen ember olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy kórházba szállítás közben, a mentőautóban meghalt, a gázoló gépkocsivezetőt a rendőrség őrizetbe vette. /mti/

47.15 rj

- 46 -

NA-1745

bb. 62. soproni székhellyel közös nyomdát létesítenek nyugat-dunántul vendéglátó és szállodaiipari vállalatok

vid/fm/bzs la

1970. február 4.

két évvel ezelőtt, az új gazdaságirányítási rendszer bevezetésekor határozták el nyugat-dunántul vendéglátó és szállodaiipari vállalatok, hogy a kedvező lehetőségek jobb kihasználása érdekében összehangolják üzletpolitikájukat. az elmúlt két esztendő tapasztalata azt bizonyítja, hogy az érintett vállalatokra nézve kölcsönösen gyümölcsöző ez a kapcsolat, amely elsősorban a fogyasztók érdekeit szolgálja.

az idei, 1970. évi együttműködés kialakítása érdekében szerdán gyűrött tanácskoztak győr-sopron, vas, zala és veszprém megye vendéglátó és szállodaiipari vállalatainak vezetői. megállapodtak abban, hogy még ebben az évben félmillió forintos beruházással soproni székhellyel közös nyomdát létesítenek, ahol az étlapokat és a propaganda-kiadványokat saját maguk állítják elő.

a vállalatok vezetői megállapították, hogy együttes fellépésük nyomán eredményesebben tárgyalhatnak a velük üzleti kapcsolatban álló más vállalatokkal. együttesen szerzik be a szükséges edényeket, textiliákat és így a feltételeket is jobban diktálhatják. a négy megyében működő vállalatok évente 40-45 ezer hektoliter italárut értékesítenek. januárban balatonfüreden az állami gazdaságok és termelőszövetkezetek képviselőivel összesen 15 ezer hektoliter bor vásárlására kötöttek szerződést öt százalékos árengedménnyel. ugyanakkor elérték azt is, hogy a gazdaságok minden 200 hektoliter bor vásárlása után 10 ezer forint propagandaköltség-hozzájárulást térítenek.

az eredményes gazdálkodás érdekében a vállalatok sem fukarkodnak a kedvezményekkel. megállapodtak abban, hogy a jövőben az ibusz és a volán irodák részére csoportos étkezés esetén öt százalékos kedvezményt biztosítanak. újdonság az együttműködésben az is, hogy a vállalatok egymás között kicserélik szórakoztató műsoraikat. /folyt. köv./

17.40/bzs

- 47 -

NA-1745

bb. 62. / soproni székhellyel ... 1. folyt./bzs

a tanácskozáson határozatot hoztak a bérszínvonal ez évi fejlesztésére is. a megállapodás értelmében a helyi adottságoktól függően 2-3 százalékkal emelik a dolgozók bérét.

a négy megye vendéglátóipari vállalatai évente 650 millió forintot forgalmaznak. együttműködésük lehetőséget teremt arra, hogy nyugat-dunántulon azonos áron és színvonalon szolgálják ki a vendégeket és ne adódjanak szélsőséges megoldások. ezt célozza az a megállapodás is, amelynek értelmében a négy megye területén mindenütt tartják az 1969-es árakat. /mti/

-..-

bb. 64. világtalan nyugdíjas asszony halálos balesete

gg/bzs la

1970. február 4.

budapesten, VIII. kerület koltói anna utca 16. szám alatti lakásán kluszt henrikné, 73 éves, világtalan nyugdíjas a tűzhelyről kihullott parázstól harmadfokú égési sérüléseket és a tűzhely nyitvahagyott ajtaján kiáramló füsttől halálos füstmérgezést szenvedett.

-..-

bb. 69. elektronikus mérőgép a pécsi bőrgyárban

vid/fm/bzs la

1970. február 4.

francia gyártmányu elektronikus felületmérő berendezést helyeztek üzembe a pécsi bőrgyár box-kikészítő műhelyében. a metraplan elnevezésű gép fényimpulzusokkal tapogatja le a bőrök felületét. ilyen módon állapítja meg azok nagyságát, amelyet négyzetdeciméterekben számolva, nyomban rá is üt minden egyes bőrdarabra. ugyanakkor a beállítástól függően, summázva is mér nagyobb tételeket. az adatokat nyomtatásban közli, valamint lyukszalagon tárolja. azelőtt ezt a műveletet mechanikus működésű géppel végezték, ami sok időt rabolt el és nem is volt mindig pontos. a metraplan egyéb kiegészítő feladatokra is képes; így például ellátja a bőröket szabvány-számmal, a pécsi bőrgyár márkajelzésével. a korszerű berendezéssel egy év alatt több mint egymillió négyzetméter bőrt mérnek. /mti/

-..-

17.45/bzs

- 48 -

MF 1730

bb. 66. meggyorsult az olvadás - újabb területeket öntött el a belvíz

1 sb/lk bh la

1970. február 4.

az egész országra kiterjedő felmelegedés és a kedden, szerdán lehullott meleg csapadék meggyorsította az olvadást a hóval borított területeken, fokozta a belvízveszélyt. a dunántulon szerdára virradóan átmenetileg megállította az olvadást az éjszakai fagy, de a duna-tisza közének déli térségében - a legtöbb hóval fedett belvizes területen - éjjel is plusz 2 - plusz 3 fokos hőmérséklet apasztotta a havat. baja vidékén az eső is növelte a gondokat. az országban egy nap alatt újabb 300 holdnyi területet - főleg rétet és legelőt - öntött el a belvíz. jelenleg 135 500 holdon áll a víz, s miután az enyhéség tartósabbnak ígérkezik, még jelentősen növekedhet az elöntés terjedésének üteme. a vízügyi igazgatóságok 47 nagy szivattyúteleppel és 40 hordozható szivattyúval másodpercenként 65 köbméter vizet távolítanak el a belvízzel borított földekről. kedvez a településnek az a körülmény, hogy egyelőre kevés a víz a folyókban, s így a belvízcsatornák nagyrésze még szivattyúzás nélkül is átadhatja vizét a folyóknak. /mti/

-..-

bb. 67. a mezőgazdasági könyvhónap fejér megyei megnyitója

vid/fm bh la

1970. február 4.

hajba kálmán, a fejér megyei tanács vb elnökhelyettese szerdán székesszérvárott megnyitotta a fejér megyei mezőgazdasági könyvhónapot. az ünnepségen dr. sárkány páli, a mezőgazdasági könyvkiadó igazgatója tartott előadást „a mezőgazdasági szakemberek és az irodalom” címmel. /mti/

-..-

bb. 68. tavaszi hír a duna-tisza közről

vid/fm bh la

1970. február 4.

szerdán a megkérkezett a tavasz a duna-tisza közére. a kellemes, napsütéses időben kirepültek a méhek. ezt az alkalmat kihasználva „kaptár-vizitet” tartottak a méhészek. megállapították, hogy jól telelt az állomány, egészségesek és népesek a családok. a mostani tisztuló repülés után megkezdik a méhek stétését, előkészítését a vándoroltatásra.

a tavaszt jelzi, hogy megérkeztek a homoki erdők vándormadarainak első hírhozóí: az örvös és a kék galambok. érkezésüket és a meleg napsütést köszöntötték az itthon telelt „nyitnikék”. /mti/

-..-

- 49 -

17.35 bh

MF 1730

bb 70. kábelgyár balassagyarmaton

vid-fm szb la

1970. február 4.

balassagyarmaton szerdán megkezdték a részletes próbaüzemelését nógrád megye legijfabb üzemében, a magyar kábelművek balassagyarmati szabadvezeték gyárban. a beruházás megvalósításához 1969-ben láttak hozzá, de máris sor került az első húzó-sor üzembe helyezésére. a terv szerint az új gyár még az idén hetvenmillió forint értékű készterméket, és százötvenmillió forint értékű félkészgyártmányt fog kibocsátani a hazai és részben a külföldi kereslet kielégítésére. az új ipari létesítmény kivitelezésére százhatvanötmillió forintot költenek, teljes befejezését 1973 végére tüzték ki. attól kezdve a balassagyarmati szabadvezeték gyár mintegy ötszáz munkás foglalkoztatásával évi nyolcszázmillió forint értékű termék kibocsátására lesz képes. /mt1/

--

bb 71. -a téli utkárokról, a vasuti kirakások meggyorsításáról tárgyalt a fejér megyei tanács végrehajtó bizottsága

vid-fm szb la

1970. február 4.

fejér megye közlekedési helyzetét vitatta meg szerdai ülésén a megyei tanács végrehajtó bizottsága. foglalkozott a téli időjárás okozta közlekedési akadályokkal, amelyeknek leküzdése nagy erőfeszítéseket követelt embertől, géptől egyaránt. az ülésen megállapították, hogy a közutakban okozott károk nagyobbak az előző éviéknél. ezért a végrehajtó bizottság felhívta a kpm-vállalatokat, hogy idejében fogjanak hozzá a károk helyreállításához.

a továbbiakban megállapította a végrehajtó bizottság, hogy a vasuti áruszállítás a közutakra terelés miatt a mávnál csökkent, de ezzel arányosan nem kisebb a kirakatlan vasuti kocsik száma. különösen sok az olyan kisebb vállalat, amely hétvégeken nagy késedelemmel rakodik. úgy döntöttek, hogy tanácsai és kpm-szervek együttesen vizsgálják meg a sorozatos mulasztások okait. az olyan vállalatoknak, amelyeknél rövidített munkahéttel dolgoznak és rendszeresen sok a kocsiállás, javaslatot tesznek a rövidített munkahét engedélyezésének felülvizsgálatára.

bejelentették, hogy az idén megkezdik a székesfehérvári vasutállomás három évig tartó korszerűsítését. a székesfehérvári autóbussz-személypályaudvart kibővítik, a dunaujvárosit korszerűsítik. fejér megye összesen 5 306 kilométer tanácsai utnálózatából a negyedik ötéves terv időszakában újabb, összesen 230 kilométert korszerűsitenek. /mt1/

--

17.55/szb

-50-

NA 1800

bb. 65. zárszámadó közgyűlés a barcsi vörös csillag tsz-ben

vid/fm/bzs la

1970. február 4.

szerdán tartotta 21. zárszámadó közgyűlését a barcsi vörös csillag termelőszövetkezet. losonczy mihály, a közös gazdaság elnöke beszámolójából kitűnt, hogy a nagymultu termelőszövetkezet szorgalmas tagsága az elmúlt esztendőben is szép sikereket ért el. a tervezettnél többet termeltek búzából, árpából, burgonyából, s különösen az állattenyésztés munkája biztató. egy millió 150 ezer forinttal javították az előző év eredményét. a termelőszövetkezet bruttó jövedelme az elmúlt évben 25 millió 644 ezer forint volt. tiszta jövedelem pedig több mint 14 millió. majdnem nyolc- és fél millió forinttal gyarapodott a tiszta vagyon értéke, amely jelenleg több mint 82 millió 950 ezer forintra becsülhető. a közösből származó, egy tagra jutó évi jövedelem meghaladta a 31 ezer forintot. a termelés bővítését a jövőben újabb beruházásokkal, még jobb munkával kívánják elérni. ezt a célt szolgálja az épülő sertéskombinát, amely 1972-től évente 20-22 millió forint értékű sertéshúst állít elő.

a közgyűlés résztvevői nagy tapssal fogadták kádár jánosnak, az mszmp központi bizottsága első titkárának és losonczy pálnak, az elnöki tanács elnökének a szövetkezet tagságához intézett táviratát, illetve levelét, amelyben gratuláltak a gazdaság eredményes munkájához és sok sikert kívántak a további feladatok elvégzéséhez. /mt1/

bb. 72. kiállítás nyílt beron gyula grafikáiból

k ol/gk/bzs zs la
1970. február 4.

a művész 85. születésnapjára a durer-teremben rendeztek kiállítást beron gyula grafikáiból. a tárlatot szerdán nyitotta meg dr. pogány ö. gábor, a magyar nemzeti galéria főigazgatója.

a bemutatott harminckét rézkarc és ceruzarajz hat évtized munkásságáról ad áttekintést. hazai - zömmel budapesti - és francia tájakat ábrázolnak. a legkorábbi képet a mester 1915-ben készítette; ez a lánchidat ábrázolja, míg a nagymarosi kikötő lát képe az elmúlt év termése. /mt1/

18.05/bzs

- 51 -

NA 1820

bb 73. az egészségügyi minisztérium tájékoztatója az nszk-ba utazók kötelező hímlooltásáról

1 ms/gk zs bh la

1970. február 4.

aé egészségügyi minisztérium a német szövetségi köztársaságban előfordult hímlo megbetegedésekkel kapcsolatban felhívja az nszk-ba utazni szándékozók figyelmét, hogy az érvényes egészségügyi előírásoknak megfelelően - kiutazásuk előtt kellő időben hímlo elleni kötelező védőoltásra jelentkezzenek. az oltás nem kötelező azok számára, akiknek három évnél nem régebbi keltezésű nemzetközi oltási bizonyítványuk van.

a védőoltást budapesten a madách-téri rendelőintézetben, vidéken pedig az oltandó lakóhelye szerint illetékes megyei közegészségügyi-járványügyi állomáson adják./mti/

bb 74. új akademikusok

1 ms-tz/tr szb zs

1970. február 4.

az alábbiakban ismertetjük az új akademikusok eddig betöltött szerepét tudományos életünkben.

x x x

csanádi györgy a vasuti üzem tudományos továbbfejlesztésével párhuzamosan kiterjedt kutatómunkát végzett a közlekedés valamennyi ágazatában. a szocialista és a nyugati országokban egyaránt elismert eredményeket ért el többek közt a közlekedéstudomány, a közlekedéspolitikai és a gyakorlati közlekedés összefüggéseinek feltárában, a közlekedési ágazatok korszerű koordinációjának elvi megalapozásában és gyakorlati végrehajtásában. döntő része volt a magyar közlekedéspolitikai koncepciójának kidolgozásában.

érdemei elismerésül megkapta a ~~magyar munkásságáért~~ ^{magyar munkásságáért} érdemrendet, a kossuth-díjat és a munka érdemrend aranyfokozatát is.

x x x

/folyt.köv./

18.28/szb

-52-

M 1970

bb 74. /új akademikusok... 1. folyt./ bh

egyed lászló mkossuth-díjas egyetemi tanár kutatásai elsősorban a dinamikus földmodell továbbfejlesztésére irányultak. kifejlesztette az új szeizmológiai hálózatot, elindította magyarországon a paleomágneses vizsgálatokat és a gravitációs állandó új meghatározására irányuló munkálatokat. nevéhez fűződik a nemzetközi nyugodt nap éve magyarországi munkálatainak megindítása és hazánkban az űrkutatási munkák összefogása. számos nemzetközi tanácskozáson képviselte magyarországot. tagja az űrkutatás nemzetközi szervének, a cospar hét tagu elnökségének.

x x x

fejes tóth lászló, az akadémia matematikai kutató intézetének tudományos főmunkatársa. számos jelentős eredményt ért el a geometrikai kutatásokban, valamint az analízis terén is. külföldön mint a magyar diszkrét-geometria iskola vezetőjét tartják számon, aki tudományágának nemzetközileg is elsőrangú művelője. geometriai eredményeit a matematika más ágaiban, valamint a műszaki és természettudományokban is sikeresen alkalmazták. több művét idegen nyelvekre is lefordították. összesen 175 tudományos dolgozatot és két monográfiát jelentetett meg munkássága sok más hazai és külföldi matematikusra is ösztönző hatást gyakorolt.

x x x

földi zoltán c. ^{műszaki} egyetemi tanár a chinoin gyógyszeripar laboratórium vezetője. kereken fél évszázadot töltött a chinoin gyógyszeriparban és jelentős érdemeket szerzett gyógyszeriparunk fejlesztésében. számos szintetikus gyógyszer gyártásának eljárását dolgozta ki és új, szintetikusan előállítható gyógyhatású vegyületeket fedezett fel. eljárásai, amelyeket munkatársaival együtt 80 szabadalomban fektetett le, döntően hozzájárultak a magyar gyógyszeripar megalapozásához, nemzetközi megbecsülésének kivívásához. nagy érdemeket szerzett fiatal vegyész kutatók nevelésében és tudományszervező munkássága is jelentős.

x x x

/folyt.köv./

18.30 bh

- 53 -

M 1970

bb 74. /uj akadémikusok... 2. folyt./-azb

Hadrovics László a nagymultu magyar azlaviertika jelenlegi legkiválóbb képviselője, tudományos munkássága gazdag, sokrétű és kimagasló értékű. történelmi kérdésekre - mint a azurbaégnek és a azerb egyháznak a török uralom alatti sorsára, a xviii. századi parasztmozgalmakra, magyarország és a horvátok viszonyára - éppogy kiterjed munkássága, mint a azerb-horvát irodalomra és ennek magyar kapcsolataira, a magyar és a délszláv szllemi kapcsolatokra. legjelentősebb azonban nyelvtudományi tevékenysége. tudományos alkotó munkásságán kívül mintszótáríró is jelentős szolgálatot tett az egész magyar művelődésnek horvát-magyar és magyar-horvát szótárával, valamint a gáldi Lászlóval együtt készített magyar-orosz és orosz-magyar szótárakkal.

x x x

Kerpel-frónius ödön nemzetközi tekintélyű gyermekgyógyász. gazdag eredményei között említhető két monográfiája. külföldi tan- és kézikönyvekbe írt fejezeteket, valamint egyéb szakkönyveket és tudományos dolgozatokat, gyakran szerepel hazai és külföldi kongresszusok előadójaként. 1962-ben a kaliforniai stanford egyetemen volt vendégprofesszor, 1967-ben pedig őt svéd egyetemre hívták meg vendégelőadónak. tudományos társaságok egész sora választotta tagjává. munkássága a só- és víz-háztartás, a csecsemőkori bálhurutok és toxikózis, sorvadás, vesebetegségek, valamint az újszülött kor problémáin túl a fejlődő szervezet élet- és kértanának különböző kérdéseire terjed ki.

x x x

Kovács k. páf professzor az erőáramu elektrotechnikában, a forgógépek elméletében, valamint energetikai, energiagazdálkodási és automatizálási kérdésekben az egyik legismertebb, nemzetközi hírű magyar tudós. jelentős iskolát alapított a korszerű elektrotechnikai módszerek területén. számos külföldi egyetemen tartott előadást. munkásságáért kossuth-díjjal és a munka érdemrenddel tüntették ki.

x x x

/folyt. köv./

18.38/szb

-54-

NA 1935

bb 74. /uj akadémikusok... 3. folyt./ bh

Láng géza egyetemi tanár a deutsche akademie der landwirtschaftswissenschaften zu berlin levelező tagja s a magyar tudományos akadémia agrártudományok osztályának titkára. kezdetben a legelő- és rétgazdálkodás kérdéseit kutatta, később mindinkább a talaj termelékenységének növelésére irányuló kutatások felé fordult. egyik kezdeményezője volt a hazai műtrágyafelhasználás gyorsabb ütemű növelésének. növénytermesztés című könyve vezérfonal az egyetemi hallgatók felkészülésében. egyik tanulmányában javaslatokat tett a fehérjehiány leküzdésére.

x x x

máthé imre a vácrátóti botanikai kutató intézet tudományos szaktancsadója. a természetes gyepek, rét- és legelőterületek növénytakarásainak korszerű kutatásában, valamint a mátra és a karancs-vidék természetes és félkultur növényzetének kutatásában ért el kiemelkedő eredményeket. az utóbbi évtizedben jelentős tevékenységet fejtett ki a hazai gyógynövények kutatásában is. nemzetközileg is elismerésre méltó munkásságot fejt ki, mint a magyarország kultuflórája című sorozat főszerkesztője. a szerkesztési munkán kívül több kötetben mint szerző is szerepel.

x x x

Lakó györgy, az ötvös loránd tudományegyetem finn-ugor tanszékének professzora, a finn-ugor nyelvészet kiváló művelője. angol nyelven is megjelent nagyszabásu munkája „a magyar hangállomány finn-ugor előzményei”, fontos kézikönyvvé vált. példamutató munkát végzett szókincsünk finn-ugor rétegének kutatásában. szerkesztésében készül „a magyar szókészlet finn-ugor elemei”, című etimológiai szótár, a felszabadulás utáni nyelvtudomány egyik nagy vállalkozása. kritikai és tudománytörténeti munkássága is jelentős.

x x x

/folyt. köv./

- 55 -

18.40 bh

NA 1935

bb 74. /uj akadémikusok... 4. folyt./-szb

pach zsigmond páli, kossuth-díjas egyetemi tanár, az akadémia történettudományi intézetének igazgatója magyar marxista gazdaságtörténeti kutatás megalapozója és kiemelkedő képviselője. tevékenységét elsősorban a feudalizmusból a kapitalizmusra való átmenet magyar és kelet-európai folyamatainak kutatására összpontosította és nemzetközi elismerést keltő eredményekhez jutott egyebek közt az úgynevezett második jobbágyság kelet-európai folyamatai, a nyugat-európaiatól való elkanyarodás problematikája, a nyugat-keleti kereskedelem, illetve a világkereskedelmi utvonalak kérdéskörének feltárásában. munkásságának elismerésül 1965-ben a nemzetközi gazdaságtörténeti társaság végrehajtó bizottságának tagjává választották.

x x x

szalai sándor az ENSZ kutatási és oktatási intézetének tudományos igazgatóhelyettese. úttörő szerepe volt a felszabadulás után a hazai szociológia kibontakoztatásában. ő szervezte meg első ízben a szociológia egyetemi oktatását és ötvolt az első empirikus szociológiai kutatások megindítója is hazánkban. kezdeményezte a nemzetközi időmérleg vizsgálatot, amely 1964-től még szervezője és tudományos irányítója. ez az eddigi legnagyobb szabású nemzetközi szociológiai-kutatás.

x x x

széchy károly professor legjelentősebb munkája a felszabadulás előtt az óbudai árpád-híd általános terveinek koncepciója és kidolgozása volt. a felszabadulás után az ország összes közúti hidjainak újjáépítését irányította. számos újszerű szerkezeti és szerelési megoldást vezetett be. 1956-ban megbízást kapott a metró építésének megszervezésére, s ezt a munkát 1954-ig irányította vezérigazgatói minőségben. ebben a munkakörében is több újszerű megoldást kezdeményezett. gazdag tudományos munkásságát külföldön is értékelik. a helsinki műegyetem tiszteleti rektora.

érdemei elismerésül megkapta a kossuth-díjat és a munka érdemrend aranyfokozatát.

x x x

/folyt.köv./

18.50/szb

-56-

bb 74. /uj akadémikusok... 5. folyt./-szb

zólyomi bálint, a magyar tudományos akadémia botanikai kutató intézetének igazgatója, beobotanika számos ágában fejlett ki értékes, tudományos munkásságot. több területen jutott olyan megállapításokhoz, amelyek a külföldi szakkörök figyelmét is felkeltették. a gyakorlati irányú hazai erdészeti kutatások az általa kifejlesztett erdőtípológia nyomdokain haladnak. 1951-ben választották levelező taggá, azóta 72 tanulmánya, szakmai, tudománypolitikai közleménye jelent meg. úttörő munkásságot folytat a hazai és délkelet-európai lösztalajok növényzetének és növénytársulásainak feltárásában. tudományos munkássága széleskörű nemzetközi méltatásban részesült. nagy érdemeket szerzett a tudományos utánpótlás nevelésében, a fiatal kutatók irányításában is. /mti/

bb. 75. meghalt manninger rezső akadémikus

1/ms/gk/rj zs la

1970. február 4.

a magyar tudományos akadémia, a mezőgazdasági és élelmezésügyi minisztérium és az állatorvostudományi egyetem mély megrendüléssel tudatja, hogy manninger rezső kétszeres kossuth-díjas akadémikus, nyugalmazott egyetemi tanár szerdán rövid betegség után, életének 80. évében meghalt. az elhunytat a magyar tudományos akadémia, a mezőgazdasági és élelmezésügyi minisztérium és az állatorvostudományi egyetem saját halottjának tekintik. temetéséről később intézkednek.

x x x

manninger rezső elhunytával a magyar tudományos élet és elsősorban az állatorvostudomány olyan kimagasló alakját veszítette el, akinek munkássága hazánk határain kívül is nagyban növelte a magyar tudomány hírnevét. sopronban született 1890. július 7-én. állatorvosi diplomáját 1912-ben szerezte, majd summa cum laude állatorvos doktor, és már 1918-ban magántanár az állatorvosi főiskolán. 1923-ban az immunitás tan nyilvános rendkívüli tanára, 1927-ben a járványtan nyilvános rendes tanára lett, 1934-ben pedig egyetemi nyilvános rendes tanárrá nevezték ki. tanszékét - 1963-ban történt nyugalmra vonulásáig - megszakítás nélkül vezette. 1947-48-ban az agrártudományi egyetem rektora volt.

a magyar tudományos akadémia 1927-ben választotta levelező 1949-ben rendes tagjává. 1953-és 1956 között az agrártudományi osztály elnöke volt, 1956-ban az elnökségi tanács tagja lett. 1960-tól 1967-ig pedig az akadémia egyik alelnöki tisztát töltötte be.

/folyt.köv./

18.55 rj

- 57 -

1940

bb. 75. /meghalt manninger.....1. folyt./rj

könyveit angol, francia, kínai, német, olasz, orosz, spanyol, szerb, szlovák, török és ukrán nyelven is kiadták. ezenkívül idegen nyelven több mint száz tudományos közleményben ismertette kutatási eredményeit, magyar nyelven pedig mintegy kétszáz publikációt adott ki.

1928-ban az országos állategészségügyi intézet megszervezésével bízták meg, amelyet tizenöt éven át irányított és ezzel megteremtette a fertőző állatbetegségek leküzdésének egyik leghatékonyabb intézményét. a szorosán vett szakmai irányításon túl a társadalmi szervezetek vezetésében is jelentős szerepet vállalt. elnöke volt a magyar agrártudományi egyesület állatorvos-társaságának, a magyar mikrobiológusok társaságának. az országos állategészségügyi tanácsnak megalakulása óta elnöke, majd tagja volt. a hazafias népfront országos tanácsának szintén tagjává választották.

kétszer kapta meg a kossuth-díj első fokozatát és a munka vörös zászló érdemrendjét. a magyar népköztársaság érdemrendjének negyedik fokozatával tüntették ki. az akadémiai aranyéremnek is tulajdonosa volt. harminc éven át képviselte hazánkat állandó delegátusként a nemzetközi állategészségügyi hivatalban, amelynek egy ízben alelnöke, két periódusban pedig intéző bizottsági tagja volt. 1959 óta az állatorvosok világszövetségének tiszteleti tagja. külföldi tudományos akadémiák és társaságok, egyetemek és főiskolák egész sora választotta tiszteleti, illetőleg rendes tagjává, tiszteletbeli doktorává vagy professzorává.

felbecsülhetetlen szellemi hagyatéka az állatorvostudományban hosszú évtizedekre utat mutat. /mti/

bb. 76. időjárásjelentés

tr/bzs la

1970. február 4.

a meteorológiai intézet jelenti február 4-én, szerdán este:

változékony idő

várhatóidőjárás csütörtök estig: változóan felhős, párás idő, többfelé esővel, egy-két helyen hózáporral. időnként élénk, helyenként erős déli-délnyugati szél. napközben erős olvadás. várható legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön plusz 2- plusz 7 fok között. /mti/

19.05/bzs

- 58 -

MA 1945

öb. 77. pincér-bál szolnokon

vid/fm bzs la

1970. február 4.

farsangi vendéglátó hetek kezdődtek szolnokon, jászberényben és karcagon a vendéglátóipari vállalat rendezésében. szerdán a szolnoki muzeum-étteremben pincér-bálra került sor. jászberényben, a lehel-étteremben hangulatos farsangi mulatságot tartottak, amelyen felléptek a rádió közismert magyarnóta-énekesei.

az ünnepi hetek idején megrendezik a vadhus-ételkülönlegességek, a farsangi fánkok, herőcék bemutatóját, az álarcos pezsgőbált, a megye amatőr beat-együtteseinek és szólóénekesekének vetélkedőjét. jászberényben és karcagon többek között divatbemutató, magyarnóta est, kunsági birkavacsora szerepel a programban. /mti/

bb 78. mávaut busz karambolozott -két ember súlyos, kilenc személy könnyű sérülést szenvedett

1 sb/gg bzs la

1970. február 4.

szerdán reggel horváth józsef 41 éves gépkocsivezető a bizonytalan, csuszós utviszonyoknak nem megfelelő sebességgel vezette a baja és bátmonostor között menetrendszerűen közlekedő mávaut autóbust és összeütközött a csávolyi termelőszövetkezet tehergépkocsijával. a karambol következtében az autóbusz utasai közül pálinkás józsef 40 éves dávodi villanyszerelő, és nagy miklósné 30 éves bátmonostói napszámos súlyos, nem életveszélyes sérülést szenvedett. az utasok közül kilencen könnyebben megsérültek. az anyagi kár mintegy 50.000 forintra tehető. a rendőrség megkezdte a baleset körülményeinek kivizsgálását. /mti/

bb 79. agyonnyomta a leomló földtömeg

1 sb/gg bzs la

1970. február 4.

a tolna megyei csibrák községben bot gáspár, 18 éves máv alkalmazott lakásának kertjében egy romos pincét bontott. munkája közben a pincefödémről lezuduló törmelék és földtömeg váratlanul leomlott és maga alá temette bot gáspárt, aki a helyszínen meghalt. /mti/

20.25/bzs

- 59 -

MA 2040

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1970. február 5.

bb 1. júliusig elkészült a dózsa györgy uti felüljáró -
összeállították az e-5-ös korszerűsítési tervét -
műanyagburkolat csak plusz 15foknál

1 pr/gk bzszs hgy

1970. február 5.

fehér péter, az mti munkatársa jelenti:

még az év első felében átadják a forgalomnak a xx. kerü-
leti dózsa györgy uton épülőközúti felüljárót. a 41 millió fo-
rintos beruházással megvalósuló rub-híd egy része, első lé-
pése annak a nagyszabású rekonstrukciós tervnek, amelyet a
vasút-közút kereszteződések megszüntetésére állítottak össze
a főváros illetékesei. az elgondolások valóra váltását sürge-
ti, hogy a soroksári ut, illetve a folytatásaként budapest ha-
tára felé tartó dózsa györgy ut „rangban,, nagyot rukkolt elő-
re: e-5-ös jelzéssel a nemzetközi úthálózati térkép is számon-
tartja. az előkelő minősítést azonban erősen rontja, hogy a fő-
utvonalat a város területén négy helyen is keresztezi hév-, il-
letve vasúti pálya.

a terv szerint legkésőbb 1973-ra megszűnnek az e-5-ösön a
forgalomzavaró kereszteződések. így még az idén megépül a dózsa
györgy utat átszelő hév-vonalnál a felüljáró, s hozzálátnak az
ócsai uti kereszteződés rendezéséhez. 1971-ben a megnövekedett
forgalmi igényeknek megfelelően korszerűsítik a marx károly uti
kereszteződést - itt a máv kelebiai vonala halad át -, s 1972-73-
ban vehetik majd birtokukba a fővárosiak az ócsai uti, haraszi
uti torkolatnál épülő felüljárót.

/folyt. köv./

- 1 -

M